T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KELAM İLMİ İLE İLGİLİ MATBU ESER VE MAKALELERİN BİBLİYOGRAFİK OLARAK İNCELENMESİ (1980 - 1998)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat KURT

Enstitü Anabilim Dalı : Temel İslam Bilimleri
Enstitü Bilim Dalı : Kelâm

Bu tez ..../.... 1999 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği/Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

....	....	....
Jüri Başkanı	Jüri Üyesi	Jüri Üyesi

SAKARYA-1999

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR

AÜİİFD.	: Atatürk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dergisi.
AÜİFD.	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi.
DİBY.	: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
DÜİFD.	: Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
EÜİFD.	: Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
FÜİFD.	: Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
HÜİFD.	: Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
SAÜİFD.	: Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi.
SÜİFD.	: Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
OÜİFD.	: Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi.
MÜİFV.	: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı.
MÜİFD	: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
U.Ü.	: Uludağ Üniversitesi.
UÜİFD.	: Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
YÜİFD.	: Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
KİTSAN	: Kitap Sanayii
Sos. Bil. Enst.	: Sosyal Bilimler Enstitüsü.
c.	: cilt.
s.	: sayfa
haz.	: hazırlayan
Çev.	: Çeviren
Orj.	: Orjinal

GİRİŞ

Yaşadığımız çağ, bilgi akışının son derece hızlandığı, zamanı iyi değerlendirmenin gereği olarak bilgiye en kolay ve en hızlı şekilde ulaşımı sağlayacak yolların araştırıldığı ve bu yöndeki çalışmaların çoğaldığı bir dönemdir. Bilginin sistamatikleşmesi ile ilgili yapılan uğraşıların temelinde de bu düşünceyle hareket edildiği söylenebilir. Bilgiyi kısa sürede elde etme ihtiyacı, araştırmacıların bir kaynaktan yararlanıp birçok esere ulaşabileceği türde çalışmaları ortaya çıkarmıştır. Bibliyografyalar, indeksler, almanaklar, ansiklopediler gibi yapıtlar bilgiyi listelemişlerdir. Gelişmiş şekliyle de İnternette veya farklı boyutlarda çeşitli türevleriyle onları bilgisayarlarda görmemiz mümkün oldu. Ortaya koyduğumuz bu çalışma da aynı yönde sistematik bir kolaylık sağlama düşüncesini yansıtmaktadır.

Akademik çalışmalarda her bilim dalının literatür gereksinimi olduğu bir gerçeğinden hareketle, Kelam alanı ile ilgili 1980-1998 yılları arası Türkiye'de yayınlanmış matbu eserlerin ve makalelerin bibliyografyasını vermeye çalışarak bu konuda araştırmacılara kolaylık sağlamayı hedefledik. Bu alanda 1980 öncesine ait çalışmaların olması dolayısıyla tamamlayıcı nitelikte bir çalışma olmasını düşündük. 1980 öncesine ait sözkonusu çalışmalardan birinde[*] kelamın tanımı, kelam ilminin konusu, gayesi üzerinde durulmuştur. Daha sonra, Cumhuriyet devrindeki kelam ilmi çalışmaları üç safhada tasnif edilmiştir. Birinci safha 1923'den 1933'e kadar, İkinci safha 1933'den 1949'a, Üçüncü safha ise, 1949'dan 1973'e kadar eserler tek tek ele alınarak incelenmişitr. Diğer çalışma ise[**] sadece kelam ilmiyle ilgili değil daha geniş çerçeveyi ele almıştır., 1923 ve 1973 yılları arası Türkiyede yayımlanmış olan İslamî eserlerin isim ve müellifleri alfabetik esasa göre tasnif edilmiştir.

Tarihi gelişimi içerisinde kelâm ilmi, İslami ilimlerin temelini oluşturmaktadır. Bu yönüyle kelâm ilminin değeri ve etkisi ise tartışılmaz bir hadisedir. İslam dininin iman ve inanç esaslarını konu edinen akaid ve kelâm ilimleri tarihte değişik safhalarıyla her zaman gündemde kalabilmiştir.

---

[*] TUNÇ, Cihat, *"Cunhuriyetin 50. Yılında Kelam İlmi ileİlgili Çalışmalar",* AÜİFD 50. Yıl Özel Sayısı, 1973, s-291-324.

[**] TOPALOĞLU, Bekir/ÖZTÜRK, Osman, *"Cumhuriyet Devrinde Yayımlanan İslamî Eserler Bibliyografyası", Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları, Ankara- 1973.*

Kelâmın konusu, İslam düşünce tarihi boyunca sağladığı gelişmeye bağlı olarak değişme göstermiştir. Başlangıçta kelamın uğraştığı en önemli konu Allah'ın birliği ve nitelikleri olmuştur. Bunun dışında melekler, kitaplar, peygamberler, ahiret ve kader konuları da bazen uluhiyet nübüvvet ve ahiret biçiminde üç noktada bazende hepsinin temeli olan Allah'a iman noktasında incelenmiştir. Felsefe'nin İslam dünyasında yayılması karşısında öyle bir zaman gelmiştir ki Gazali kelamın konusunu mevcut (varlık) sözcüğü ile özetlemiştir.

Bu nedenle Kelâm, içerdiği konular bakımından oldukça geniş bir alana yayılmaktadır. Din motifli eserlere bakıldığında kelâmın ilgi alanına şöyle yada böyle değinmeyeni hemen hemen yok gibidir. Bu bakımdan çalışmamızda yer alacak eserleri seçerken, "Akaid-Kelâm konularıyla doğrudan ilgili eserler" öncelikli tercihlerimiz arasındadır.

Eserlerin tanıtımında takip edilen metod bakımından bu çalışma, iki başlıktan oluşmaktadır. Birinci başlık, 1980-1998 yılları arası Türkiye'de yayımlanmış kelâm alanıyla ilgili matbu eserleri içermektedir. Eserler kronolojik olarak sıralanmıştır. Tanıtımda sırasıyla, eserin tam adı, müellifin soyadı veya meşhur ismi öne alınmak suretiyle-tam adı, eseri hazırlayan, çeviren, Derleyeneyen veya kitabın neşrinden sorumlu olanlar müellif kısmında zikredilmiştir. Birden fazla müellif varsa ilk müellifin soyadı, adı şekliyle verildikten sonra diğerleri normal şekliyle yazılmıştır. Daha sonra yayım yeri, yayımlayan, yayım tarihi, sayfa numarası da verilmiştir. Ayrıca eserlerin tanıtımındaki bu klasik bibliyografik bilgilerin yanında, eser hakkında daha fazla bilgi vermek maksadıyla, kitap kapağında bulunan kitap ismini tamamlayıcı ek girişler, çeviri bir eser ise orjinal dili ve adı da belirtilmiştir. Eserlerin muhtevası fazla ayrıntıya girilmeden eserin özünü yansıtacak şekliyle verilmeye çalışılmıştır. İkinci başlık ise, kelâm alanıyla ilgili 1980-1998 yılları arası çeşitli dergilerde yayımlanmış makalelerden oluşmaktadır. Makalelerin bibliyografya kayıt şekli, Yazarın soyadı, Adı. "Makalenin başlığı." Çeviren, Derginin adı. [varsa Cilt No]., Sayı No. (Yıl), başlangıç ve bitiş sayfa numaraları, düzenindedir. Ayrıca kullanımı kolaylaştıracağı düşüncesiyle, tezin sonuna isim ve konu indeksi de eklenmiştir.

Yapmış olduğumuz bu çalışma ile 142 kitabın bibliyografik verileri ile kısa muhtavalarını vermiş olduk. Bibliyografik verilerini sunduğumuz makalelerin sayısı ise,

193 ‘dür. Bu çalışmada, tezlere ve okullarda ders kitabı olarak okutulan kelâm eserlerine yer verilmemiştir çünkü bu konuda çalışmalar mevcuttur.[***] Ancak, 1980 öncesi yayımlanıp 1980 sonrası tekrar basılan kitaplar çalışmaya alınmıştır. Tanıtımı yapılan eserlere bizzat görme yanında, bilgisayar ortamından yararlanılarak ve kitabevi katalogları da taranarak ulaşılmaya çalışılmıştır.

Dileğimiz bir başlangıç kabul edebileceğimiz bu mütevazi çalışmanın bu alanda yapılacak araştırmalara bir nebze olsun katkısının olması ve ilim dünyasına yeni ve kalıcı eserler kazandırmasıdır.

Son olarak, gerek tez konusunun tespitinde, gerekse çalışmalarım esnasında yardım ve tavsiyelerini esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Hüdaverdi ADAM’a ve çalışmamın yazıya geçmesinde büyük desteğini gördüğüm kardeşlerime teşekkürü bir borç bilirim.

Murat KURT
Sakarya 1999.

[***] Bkz. KARAİSMAİLOĞLU, Vedat, *"Türkiye'de Yapılan Kelam Çalışmaları (Doktora ve Yüksek Lisans Tezlerinin Tanıtımı",* UÜİF. Yüksek Lisans Tezi, 1997; ANAY, Harun. *"İslâm Düşüncesi Alanında Türkiye'de Yapılan Tezler"*, *Divan Dergisi*, 1 (1998); ANAY, Harun. *"Batı Felsefesiyle İlgili Türkiye'de Yapılan Tezler"*, *Divan Dergisi* 2 (1998), 117-240

ÖZET

Akademik çalışmalarda her bilim dalının literatür gereksinimi olduğu bir gerçektir. Bu düşünceden hareketle, Kelam ilmi ile ilgili 1980-1998 yılları arası Türkiyede yayınlanmış matbu eserlerin ve makalelerin bibliyografyasını vermek suretiyle bu konudaki bir boşluğu doldurmaya çalıştık.

Eserlerin tanıtımında takip edilen metod bakımından bu çalışma iki başlıktan oluşmaktadır. Birinci başlık altında 1980-1998 yılları arasında Türkiyede yayınlanmış kelam ile ilgili matbu eserler muhtevaları ile birlikte tanıtılmaktadır. İkinci başlık altında ise, 1980-1998 yılları arası Kelam ilmi ile ilgili 193 makalenin bibliyografyası verilmektedir.

SUMMARY

It is a truth that in the academic studies every science of branch has the necessity of literature. Starting from this point of view, the printed works interested Kelam and articles were published between 1980-1998 in Turkey and by trying to give their bibliograhies, we tried to fill a lack in this field.

The method which we followed in descibing of the works consists of two headings. Under the first heading, the works printed interested Kelam and published between 1980-1998 in Turkey have been representing with their contents. Under the second one, bibliography of the 193 articles interested Kelam and published between 1980-1998 in Turkey was given.

1. 1980-1998 YILLARI ARASI TÜRKİYE'DE YAYIMLANMIŞ KELÂM İLMİ İLE İLGİLİ MATBU ESERLER

1.1. ULUHİYET İLE İLGİLİ ESERLER

(1) Eser: **İslam'da Allah İnancı**
Müellif: *Said, Havva*; çev.Ramazan Nazlı
Yayım: İstanbul: Hilal Yayınları, 1980.
Sayfa: 177s.
Orj. Ad: Eserde belirtilmemiştir.
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Eser, yazarın daha önce kaleme aldığı üç temel esasın (Allah, Rasul ve İslam) bir araya getirilmiş halidir. Eser, ilahi zatın vasıflarını ve dış dünyadaki görünümünü açıklamaktadır. Bu konuda her türlü şüpheyi, şeytani ve nefsani duyguların insan ruhunda bıraktığı hile ve tuzakları ortadan kaldırmak amacını gütmektedir. Hz Peygamberin yüce şahsiyetini ve peygamberliğini ispat etmekte ona inanmanın aklın gereği olduğunu ortaya koymaktadır. İslam dininin inanç, ibadet, yol, düzen, hayat ve temel ilkeleri kaynak ve ayrıntılarıyla birlikte açıklamaktadır.

(2) Eser: **Niçin Allah'a İnanıyoruz?**
Müellif: *Monsma, John Clover*; çev. İbrahim Sıtkı Eröz
Yayım: İstanbul: Hikmet yayınları, 1981.
Sayfa: 297s.
Orj. Ad: Eserde belirtilmemiştir.
Orj. Dil: ***İngilizce***
Muhtevası: Eser, Atomun kaşifi Einstein'den, radarın kaşifine kadar pek çok batılı bilginlerin, Allah'ın varlığını ve azametini ifade ettikleri yazılardan oluşmaktadır. Ayrıca Allah ve esrarlı kainat, Yaratıcının varlığı, sudan dinle sen macerayı, iman mantığı gibi başlıklar altında konu değişik boyutlarla değerlendirilmiştir. Eser dört cilttir. İlk iki cildi Monsma tarafından hazırlanmış olup, batılı bilim adamlarının ve filozoflarının kaleminden Allah'ın birliği ve azametini dile getirirken, son iki cildi ise

yayınevi tarafından ilave edilmiştir ve müslüman bilim adamlarının bu konudaki görüşlerini içerir.

(3) Eser: **Tevhid ve Şirk**

Müellif: *Gürdal, Salih*

Yayım: İstanbul: Beyan Yayınları, 1984.

Sayfa: 117s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, üç başlıkta toplanmıştır. Yaratılış ve evrende tevhid, insanların hayatında tevhid, şirk konuları anlaşılır bir dilde günlük hayattan örneklerle okuyucuya sunulmuştur. Tevhid ve şirk kavramlarının tanımlarına Kur'an ayetleri ışığında açıklık getirilmiştir.

(4) Eser: **Hazreti Muhammed'in Açıkladığı Allah**

Müellif: *Hulusi, Ahmed*

Yayım: İstanbul: KİTSAN, 1985.

Sayfa: 145s.

Ek Giriş: Kur'an-ı Kerim'e Göre Allah

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, insanların inanıp söz konusu ettiği "Tanrı"nın olmadığını, Hz. Muhammed'in insanlara bildirdiği "Allah"ın insanların düşünüp inandığı"Tanrı"dan tamamen ayrı bir kavram olduğunu İhlas suresinin ışığında açıklamaya çalışıyor.

(5) Eser: **Kelam Dersleri: İlahiyat ve Nübüvvet**

Müellif: *Yüksel, Emrullah*

Yayım: Ankara: Ankara Ü.İlh.Fak kurum matbaası.,1986.

Sayfa: 72s.

Ek Giriş: İlahiyat ve Nübüvvet

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası : Eser, Kelam ilminin gelişimini anlatan giriş kısmı ve iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, İlahiyat Allah'ın zatı ve hakikatı, İkinci bölüm, nübüvvet (peygamberlik) ana başlıklarını taşımaktadırlar bu konular detaylarına inilerek incelenmiştir. Esere kaynaklık eden klasik ve yeni kelam eserleri yanında, oryantalistlerin araştırmalarına da yer verilmiştir.

(6) Eser: **<u>Tevhid Risalesi</u>**

Müellif: *Abduh, Muhammed*; çev. Sabri Hizmetli

Yayım: Ankara: Fecr Yayınları, 1986.

Sayfa: 268s.

Orj. Ad: “Risaletü’t-tevhid”

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, Muhammed Abduh’un hayatından ve tevhid risalesinden oluşmuştur. Abduh’un hayatı bölümünde, hayatı, eserleri, düşünce yapısı, din anlayışı, siyasi görüşleri açıklanmıştır. Tevhid risalesi bölümünde ise, bilginin türleri, müstahilin hükmü, Allah’ın fiilleri, peygamberlerin vazifesi gibi konular irdelenmiştir.

(7) Eser: **<u>Adl-i İlâhî</u>**

Müellif: *Mutahhari, Murtaza*.; çev. Hüseyin Hatemi

Yayım: İstanbul: İşaret yayınları, 1988.

Sayfa: 497s.

Orj. Ad: “Adl-i İlahî ”

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Yeryüzü’nde insan için acı ve üzüntü kaynağı olan ve “kötülük” diye adlandırılan olguların varlık sebebi, Ahiret aleminde karşılaşılabilecek acı ve üzüntülerin hikmeti öteden beri düşünen insanı uğraştırmıştır. Bu soruna; gerçek İslam hikmeti’nden başka hiçbir dünya görüşünün getirdiği açıklama yoktur. Museviliğin ve Hıristiyanlığın bu konudaki sorulara verdikleri cevaplar muallakta kalmıştır. “Şer” sorununda, Hıristiyanlık, Hz. Adem’in bütün insanlığın geleceğini karartan korkunç ve me’şum günahı efsanesine takılıp kalmış, bu günahtan çıkmak içinde Allah’ın “oğlunu” diğer bir değişle kendi kendisini çarmıhda acı çekmeye mahkum kıldığı efsanesini uydurmuştur. Yoksa bu öfke Allah’ın öfkesi değilde mutlak kudret sahibi Allah’tan başka bir de “Karanlıklar Prensi”, şer tanrısı mı var? Bu kefaretin alacaklısı o mudur? Gibi Mutahhari’nin sorularının yer aldığı bu kitaptan sonra, Papa Johannes Paul II’de bu konu üzerine bir tebliğ yayınlamak zorunda kalmıştır. Bu eser, “Şer” ve “İlahi Adalet” sorununun aydınlatılması için kaleme alınmıştır.

(8) Eser: **Allah**
Müellif: *Dursun, Turan*
Yayım: İstanbul: Sistem Yayıncılık, 1991.
Sayfa: 98s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, Allah adının Arapça olup olmadığı konusundaki görüşler,” Allah”a “Tanrı” denir mi?, İslam öncesi Araplarında “Allah”, Kur’an ve Hadislerde “Allah”, İslam kelamında ”Allah”, Allah-evren, Allah-insan ve toplum ilişkileri adlı bölümlerden oluşmuştur.

(9) Eser: **Allah Vardır**
Müellif: *Birsel, Halim*.
Yayım: İstanbul: [Yayımlayan yok], 1991.
Sayfa: 258s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Allah’ın varlığı ile ilgili olarak akli, felsefe, ilmi, nakli, dini deliller nelerdir, dört kitaba göre peygamberler nasıl tanıtılmıştır, Allah nedir? Dinin önemi ve müslümanlığın yayılışı nasıl olmuştur gibi konular aydınlatılmıştır.

(10) Eser: **Tevhidin Hakikati**
Müellif: *El-Kardavi, Yusuf*
Yayım: İlmi Araştırmalar Fetva, Davet ve İrşad Daireleri Başkanlığı Tercüme ve Yayın Dairesi, 1992.
Sayfa: 89s.
Orj. Ad: “Hakikat’ül Tevhid”
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Eser, altı ana başlıkta toplanmıştır. İlk Başlık, Allah’a İman İslam inancının esasıdır, Lailaheillallah...tevhidin sembolüdür, şirk, İslam şirke giden bütün yolları kapatır, tevhidin hayatta tesiri, şirkin fesat ve zararları adlı bölümlerden oluşur.

(11) Eser : **<u>Sorularla Tevhit ve Akaid</u>**

Müellif: *Mehmet Alptekin*

Yayım: İstanbul: Medeniyet yayınları, 1993.

Sayfa: 205s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, yaratılış ve insanın konumu incelenmiştir. İkinci bölümde, tevhid ve şirk. Üçüncü bölümde, İbadet, Kur'an ve Sünnet konuları, sorulara verilen cevaplarla tetkik edilmiştir.

(12) Eser: **<u>20.yüzyılda Tevhid ve Şirk</u>**

Müellif: ***Alagaş, Mehmed***

Yayım: İzmir: İnsan dergisi yayınları, 1994.

Sayfa: 98s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Şirk konusu incelenmiştir. Şirkin tanımı, şirkin psikolojik ve sosyolojik nedenleri üzerinde durulmuştur. İnsanlık tarihinde ve çağımızda şirk hadiselerine örnekler verilmiştir. İkinci bölümde, tevhid gerçeği, bir dünya görüşü olarak tevhid, tevhidi davet, tevhidi yönelişin prensipleri gibi çeşitli konular tevhid konusunun açılımı olarak incelenmiştir.

(13) Eser: **<u>Allah (c.c.) Nerede?</u>**

Müellif: *Fatih, Muhammed*

Yayım: İstanbul: Tevhidî Çekirdek Dergisi yayınları, 1994.

Sayfa: 173s.

Orj.Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser üç bölümde incelenmiştir. Birinci bölümde, İtikad ve amel ile ilgili konularda kitap ve sünnete uymanın farz oluşuna değinilmiştir. Bu bölüm altında incelenen konulardan bazıları şunlardır; Müteşabih ayetler konusunda tavrımız ne olmalı? Allah'ın sıfat ve isimlerinde tavrımız ne olmalı? İnsanlara tevhidin hangi bölümü anlatılmalı? İstiva nedir? İstivayı nasıl anlamalıyız? İkinci bölüm, Allah nerede? Başlığını taşımaktadır. Üçüncü bölümde ise, Allah'ın nerede olduğuna dair geleneksel yaklaşımlar ve Allah her yerdedir denilebilir mi? Şeklindeki çeşitli konulara ve sorulara açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

(14) Eser: **Tevhid**

Müellif: *Faruki, İsmail Naci;* çev. Dilaver Yardım, Latif Boyacı

Yayım: İstanbul: İnsan Yayınları, 1995.

Sayfa: 240 s.

Orj. Ad: Tawhid

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, din ve tevhid ilişkisinin boyutlarını incelemiştir. Bu bağlamda Dini tecrübenin özü, İslamın özü tevhidin önemi gibi bölümlerden sonra çeşitli ilkeler ile genele ulaşılmaya çalışmıştır.Tarih ilkesi, tevhidin ilk insandan günümüze süregelen devamlılığını ortaya koymuştur. Bir başka bölümde bilgi ilkesi, ne şüphecilik ne de hristiyan inancı başlığında konunun farklı yönleri değerlendirilmiş ayrıca tevhid, metafizik ilkeye göre düzenli evren amaçlı evren açılımında incelenmiştir. Değinilen diğer bir ilke olan Ahlak ilkesinde, insanın yaratılış amacı, toplum, aile, ümmet üçgeninde tetkik edilmiştir.

(15) Eser: **İslamın Özü: La İlahe İllallah Muhammedün Rasulullah**

Müellif: *Muhammed İhsan Oğuz*

Yayım: İstanbul: Oğuz Yayınevi,1995.

Sayfa: 268s.

Ek Giriş: La İlahe İllallah Muhammedün Rasulullah

Orj. Ad: Kitabü't-Tevhid

Orj. Dil: ***Osmanlıcadan Latinize***

Muhtevası: Eser, yazarın çeşitli zamanlarda kaleme aldığı altı ayrı eserin, okuyucuya kolaylık sağlamak amacıyla bir araya getirilmiş halidir. Eserin içeriği; Allah'ın şanının yüceliğine, Habibi Ekrem'inin değerinin büyüklüğüne, İslam dininin asıl ve esaslarına ilişkin altı kitabı kapsamaktadır. Bu kitapların isimleri sırasıyla şu şekildedir ."1) İslam'ın özü: La İlahe İllallah Muhammedün Rasûlullalah, 2)Esmâü'l-hüsnâ şerhi, 3) Peygamber efendimizin fiziki ve ahlaki özellikleri, 4)Yüce dinimiz İslam, 5) Anne ve baba hakkı, 6) Ellidört farz."

(16) Eser: **<u>İlimlerden Allah'a</u>**

Müellif: *Kaya, Faris*

Yayım: İstanbul: Yeni Asya Yayınları,1995.

Sayfa: 224s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, kâinatı anlamanın, ilimlerde ileri gitmenin teknolojiyi kavramanın, Allah'a götüren bir yol olduğunu anlatmak açısından ortaya konulmuştur. İnsanı Allah'a götüren tefekkür sistemi örneklerle ele alınmıştır. İnsanın, kainatı anladıkça, kainat içindeki konumunu ve görevlerini düşünüp yerine getirebildikçe büyüdüğünü göstermesi açısından somut örneklerle doludur.

(17) Eser: **<u>Dua ve Tevhid</u>**

Müellif: *İbn Teymiyye, Ebü'l Abbas Takiyyüddin Ahmed b. Abdülhalim*; çev. Abdi Keskinsoy

Yayım: İstanbul: Pınar Yayınları,1995.

Sayfa.: 151s.

Orj. Ad: 1987 yılında Kahire'de "La ilahe illâ ente subhaneke inni küntü minez-zalimîn ayetinin tefsiri" ismiyle basılan nüsha esas alınarak tercüme edilmiştir.

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, Hz. Yunus'un duası ana başlığında, dua ve namaz, sufilerin mahv ve fena iddiaları, dua, ibadet ve dileme, Kur'an'daki duaların özellikleri, Allah katında en faziletli kelam, ümit sadece Allah'tadır, gibi alt bölümlerden oluşur. İkinci bölüm, Allah'tan başkasına dua etmek ana başlığında, dinde ihlas, tevhid ve istiğfarı birleştirmek, ulûhiyet ve rububiyetin tevhidi, imanın manası konuları açıklanmıştır. Üçüncü bölümde, mağfiret için tövbenin gerekliliği ana başlığında konu irdelenmiştir.

(18) Eser: **<u>Tecelliyât</u>**

Müellif: Hulusi, Ahmed

Yayım: İstanbul: KİTSAN, 1995.

Sayfa: 155s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Yazar şu şekilde eserini açıklıyor; bilincin bütün bedensel kayıtlardan özgürlüğünü elde ederek mutlak varlıkla özdeşleşmesi; varsaydığı "Ben"liğinin "Sınırsız Tek" yanında "yok" olduğunu idrak etmesi kişinin İslam'ın sınırına ermesidir.

(19) Eser: **Allah-u Teala Vahid: Yerleri ve Gökleri Yaratan**
Müellif: *Güler, Garip Salim*
Yayım: Ankara: Sim Matbaacılık, 1996.
Sayfa: 375s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, İhlas suresinin öneminin İslam Dinindeki yerini dikkate alarak her bir ayetini tek tek ele alarak incelemiş ve her ayetin izahını tafsilatlı bir şekilde tefsir etmeye çalışmıştır. Bunun yanında büyük peygamberlerin tarihi durumları ve mücadelelerini konu almıştır.

(20) Eser: **Kur'an'da Tevhid Eğitimi**
Müellif: *Özbek, Abdullah*
Yayım: Konya: Esra Yayınları, 1996.
Sayfa: 143s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, Kur'an'ın nasıl bir tevhid eğitimi öngördüğünü araştırmaya çalışmıştır. Üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde; Tevhid inancının yüklediği sorumluluklar, rububiyette şirk, Allah'dan başkasına adakta bulunmak gibi konular irdelenmiştir. İkinci Bölümde; Şirk tehlikesine karşı insanın eğitilmesi. Üçüncü bölümde; Tevhid konusunda aklın eğitilmesi konularına değinilmiştir.

(21) Eser:**Yaratıcının Azameti ve Doğadaki Kudreti**
Müellif: *Eskiocak, Nasreddin*
Yayım: İstanbul: Can Yayınları, 1997.
Sayfa: 76s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, Allah inancını kabul etmeyen kişilere doğru yolu göstermek maksadıyla dini bilgilerden ve kutsal kitaplardan akıl ve mantığın kabul edebileceği

gerçekleri takdim edip kendilerini küfrün bataklığından kurtarıp ilerlemiş asrın insanı olmalarına yardım etmek için ortaya konmuştur.

(22) Eser: **<u>İslam'ın İnanç İlkeleri</u>**

Müellif: *Uyanık, Mevlüt*

Yayım: Ankara: Esin Yayınları, 1997.

Sayfa: 216s.

Orj.Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Üniversite aşamasındaki gençlere yönelik olarak, Allah'ın varlığı ve birliğine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe iman gibi "Din"in teorik boyutunun öğrenebilmelerine katkıda bulunmak için hazırlanmıştır. Bu çerçevede eser, İslam dininin teorik boyutunu temsil eden akaidi şüphe ve tereddüte yer bırakmıyacak tarzda işlemeye çalışmıştır.

(23) Eser: **<u>İslam Düşüncesinde Tevhid ve Estetik İlişkisi</u>**

Müellif: *Altıntaş, Ramazan*

Yayım: İstanbul: Suffe Yayınları, 1997.

Sayfa: 126s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: İslam düşüncesi tarihi boyunca her biri bir dinamik kanal oluşturan kelam, felsefe ve tasavvuf disiplinleri güzellik meselesini sistematik bir problem olarak ele alıp çözmeye çalışmışlardır. İslam düşüncesinde tevhid ve estetiğin nasıl ele alındığını incelemeye çalışmış olan eser, insanın estetik tecrübe sayesinde ya seküler bir huld düşüncesine kapılarak inkara ya da uhrevi bir huld düşüncesine kanat açarak imana yol bulabileceği konularına değinmektedir.

(24) Eser: **<u>Tevhid ve Akaid</u>**

Müellif: *Karaca, Muhamed.*

Yayım: Konya: Ribat yayınları, 1997.

Sayfa: 115s.

Ek Giriş: Kur'an ve Sünnet'e Göre

Orj. Dil: *Türkçe*

Muhtevası: Kur'an'ın ışığında Tevhid ve Akaid isimli bu eser, Müslüman gençlerin ve günümüz toplumlarının tevhidi terk eden, onun mana ve ehemmiyetini kavrayamayan ve ondan uzaklaşan bir yapıya bürünmelerini engellemek maksadıyla, Kur'an'ın altı bin kadar ayetinin itikadi hükümlerden oluştuğunu dikkate alarak ortaya konmuştur.

(25) Eser: **Varlıklardan Allah'a**

Müellif: *Şimşek, Ümit*

Yayım: İstanbul: Nesil basım yayın, 1998.

Sayfa: 218s.

Orj.Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, yazarın Zafer ve Yeni Nesil dergilerinde yayınlanan yazılarının kitap haline getirilmiş halidir. Her bir yazıda hayatın başka bir yönüne dikkat çekilmekte ve okuyucu yeni bir alemin derinliklerine doğru seyahate davet edilmektedir.

1. 2. NÜBÜVVET İLE İLGİLİ ESERLER

(1) Eser: **Hatemiyet: Peygamberliğin Sona Erişi**

Müellif: *Mutahhari, Ayetullah Murtaza*; çev. Şamil Öcal

Yayım : Ankara: Fecr Yayınevi, 1989.

Sayfa: 165s.

Ek Giriş: Peygamberliğin Sona Erişi

Orj. Ad: Hâtemiyyet

Orj. Dil.: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, Kur'an-ı Kerim'in peygamber efendimize vermiş olduğu "hatemiyet" sıfatını incelemiş ve konuyu geniş bir şekilde ele almıştır. Eser, on bölümdür. Birinci bölümde; Peygamberliğin sonu (hatemiyyet) konusu terimsel manada incelenmiştir. Nebevi tebliğ sonrası dönemde akıl ve ilim, tarihin zorlayıcılığı ve İslam'ın bekası, son dinde ulemanın konumu, hatemiyyet konusunda ele alınması gereken temel meseleler, İslam kaynaklarının sonsuzluk özelliği eserde geçen konulardan bazılarıdır.

(2) Eser: **Muhammedi Vahiy**

Müellif: *Reşid Rıza, Muhammed*; çev. Salih Özer

Yayım: Ankara: Fecr Yayınevi, 1991.

Sayfa: 373s.
Orj. Ad: ”el-Vahy’ül-Muhammedî”
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Yazar, ümmetin salah bulmasını Kur’ani bilgiyi anlamaya çalışmakla, Rasul’ün önDerleyeniğinde ve Müslüman öncülerin çabalarının aktarılması ile mümkün olacağını söylemektedir. Bu nedenle Kur’an’ı tüm insanlığa tanıtıcı ve anlatıcı olarak ortaya koymaya çalışan bu eser aynı zamanda, zamanın oryantalistlerinin İslam hakkındaki yanlış kanaatlerine de cevaplar vermeye çalışmıştır. Eser, beş bölümden oluşmaktadır; Birinci bölümde, Vahy, nübüvvet ve Risalet’in tanımlanması konusuna değinilmiştir. İkinci bölümde, Mutlak olarak vahyi kabul edenlere Hz. Peygamberin nübüvvetinin ispatı konusu açıklanmıştır. Üçüncü bölümde, Gayb alemini inkar edenlerin ilahi vahye ilişkin şüpheleri konusu aydınlatılmaya çalışılmıştır. Dördüncü bölümde, Üslubuyla, belağatıyla, bıraktığı etkiyle ve oluşturduğu devrimle Kur’an’ın icazı. Beşinci bölümde ise, Kur’an’ın insan türünün yetiştirilmesine yönelik hedefleri konusu geniş bir şekilde ele alınmıştır.

(3) Eser: **Hazreti Muhammed Neyi Okudu**
Müellif: *Hulusi, Ahmed*
Yayım: İstanbul: Kit-San, 1994.
Sayfa: 223s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, eline yazılı metin verilmeyen Hz. Muhamed’in neyi “Oku”ması istendi? “Ümminin” manası nedir? Cebrail niçin ve nasıl Sıtkı? Fatiha suresinin “Sır“ manaları.”Hidayet“ nereden ve nasıl gelir gibi sorulara, Kur’an ve Hadis temeline dayalı ve çağdaş bilimler eşliğinde cevaplar vermeye çalışmıştır.

(4) Eser: **Nübüvvet Kavramı: Çeşitli Yönleriyle**
Müellif: *Kazancı, Ahmet Lütfi*
Yayım: İstanbul: Marifet Yayınları,1997
Sayfa: 232s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eserde, nebi, resul kavramlarının tanımı, peygamberlere inanmanın lüzumu ve delilleri üzerinde durulmuştur.

(5) Eser: **<u>Peygamber Cevap Veriyor</u>**
Müellif: *Muhammedi, Muhammed*; çev. Muhammet Çiftçi.
Yayım: İstanbul: İhtar Yayıncılık, 1998.
Sayfa: 338s.
Ek Giriş: Peygamber (s.a.s.)'in Gayr-ı Müslim Guruplarla Münazarası
Orj. Ad: Eserde belirtilmemiştir.
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Bu kitapta, Peygamber (s.a.s.)'in münazaralarından yedi hikayesi zikredilmiş ve bunlardan özellikle ikisi üzerinde durulmuştur. İnsanlardan bazısı gerçekleri kavramak açısından yüksek düşünceye ve güçlü yeteneklere sahiptirler; bu tür fertlerin kazanılması için en iyi yöntem akla dayalı burhanlar ve kanıtlar ortaya koymaktır. Bazı insanlar da daha alt bir seviyededirler ve onların kavrayış yeteneği ve gücü zayıftır, onların yaşamları taassuplar, gelenekler ve duygularla ikiz gibidir. Bu tür bireyler ancak güzel öğütler ve nasihatlarla İslam'a davet edilir. Eser bu gibi konulara girerek münazaranın nasıl olması gerektiğinden, kişiler arası iletişimde nasıl davranılırsa daha iyi olur şeklindeki yaklaşımlara da bir anlamda değiniyor.

1. 3. ÖLÜM VE SONRASI HAYAT İLE İLGİLİ ESERLER

(1) Eser: **<u>Kur'an-ı Kerim'de Kıyamet ve Ahiret</u>**
Müellif: *Gazali, Ebu Hamid Huccetülislam Muhammed b. Muhammed*; çev. Ömer Beğ
Yayım: İstanbul: Hakikat Yayınları, 1995.
Sayfa: 384s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, insanların dünyada ve ahirette rahat ve huzur içinde yaşamaları için dikkat etmeleri gereken bazı meselelere değinmiştir. Üç bölüm halinde incelenen eserin, kıyamet ve Ahiret adlı birinci bölümü on fasıl altında incelenmiştir. Daha sonra müslümana nasihat, Vehhabiliğin başlangıcı ve yayılması adlı bölümleri sırasıyla takip etmiştir. İnsan ruhunun ölümden sonraki hallerini, Ahiret'te çeşitli insanların durumlarını açıklamaya çalışmıştır.

(2) Eser: **<u>Kıyamet Alametleri</u>**

Müellif: (*Derleyen.) Lütfi. Doğan*, *M.Cevat Akşit*

Yayım: İstanbul: Gonca yayınevi, 1983.

Sayfa: 110s.

Orj. Dil: Türkçe

Muhtevası: Eser, Kıyamet alametleri ile ilgili bilgileri bir araya getirmiştir. Bu çalışmada Gümüşhaneli Ahmed Ziyaüddin'in tasnif ettiği "Ramûz-el Ehâdis" isimli hadis kitabındaki, kıyamet alametleri ile alakalı Hadisi şerifler ele alınmış ve tasnife tabi tutulmuştur. Küçük alametlerin zuhuru ile ilgili hadisler, birinci bölümde mevzularına göre tasnife tabi tutulmuş ve ayrıca hadislerde bildirilen haller alfabetik olarak sıralanmıştır. Büyük alametler de aynı şekilde açıklanmıştır. Üçüncü bölümde ise Güneşin Batıdan doğuşundan, kıyametin kopmasına kadar geçecek zaman aralığında olması tahmin edilen Hadisi şerifler mevzularına ve muhtemel vukua geliş sıralarına göre tasnife tabi tutulmuş ve indeks olarak sıralanmışlardır.

(3) Eser: **<u>Kıyamet Gününde Hesap</u>**

Müellif: *(Derleyen.) Lütfi. Doğan; M. Cevat Akşit*

Yayım: İstanbul: Gonca yayınevi, 1984.

Sayfa: 110s.

Orj. Ad: "Ramuz-el Ehadis" kitabından Derleyenenmiştir.

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Gümüşhaneli Ahmet Ziyaüddin'in tasnif ve Abdülaziz Bekkine'nin tercüme ettiği Ramuz-el Ehadis (Hadisler Deryesı) kitabından "Kabir hayatı ve Kıyamet günü" ile ilgili hadisi şeriflerin Derleyenenmesi ile tertiplenen bu çalışma altı bölümden teşekkül etmektedir.1.Bölümde;"Kabire hazırlık ve kabir hayatı", 2.de "Kabirden çıkış ve mahşere gidiş" 3.bölümde"Kıyamet Gününde Hesap", 4.cüde "Kıyamet gününde çeşitli kimselerin durumu", 5.de "Kafirlerin ve şerli kimselerin hali" 6. Bölümde ise "Mağfiret ve Şefaat" ile alakalı hadisi şerifler toplanmıştır.

(4) Eser: **<u>Kur'an ve Sünnet'te Kıyamet ve Ahiret</u>**

Müellif: *(haz.) Ahmed Faiz*; çev. Veli Ulutürk

Yayım: Konya: Uysal Kitabevi, 1988.

Sayfa: 286s.

Orj. Ad: " el- Yevmu'l- Ahir fi Zilâli'l-Kur'an"

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, kıyamet ve Ahiret'le ilgili gerçekleri vurgulamak maksadıyla tercüme edilmiştir. Allah'a ve Ahiret gününe iman, iman esaslarının nirengi noktasını teşkil eder. Nitekim birçok hadislerde de imanda bu iki noktaya değinilir. Bu nedenle eser bu konuları okuyucuya yardımcı olacağı düşüncesiyle yayımlanmıştır.

(5) Eser: **<u>Yaratılış ve Ötesi</u>**

Müellif: *Gazi Ahmed Muhtar Paşa*; sdl. Ali Turgut

Yayım: İstanbul: [Yayımlayan yok], 1989.

Sayfa: 290s.

Orj. Ad: "Serâiru'l-Kur'ân"

Orj. Dil: ***Osmanlıcadan Latinize***

Muhtevası: Eser sadeleştirilirken yazar hakkında malumat veren bir bölümde sonradan eklenmiştir.Yazar, Kur'an'daki müsbet ilim ve fenle doğrudan veya dolaylı olarak ilgisini tespit ettiği ayetleri çıkararak bunları yeni ilmi ve teknik anlayışlarla açıklayan müelliflerdendir. Eserde geçen belli başlı konular şunlardır; yıldızlar alemi, madde ve atom, dünyanın sonu, kıyametin kopması, yeniden yaratılış, Ölüm ve Ötesi.

(6) Eser: **<u>Ahiret Bilinci</u>**

Müellif: *Özhazar, Hüseyin*

Yayım: İstanbul: Bengisu Yayıncılık, 1991.

Sayfa: 1c.'de 2c.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, İslam inancının ölüme ve ahiret gününe bakışının nasıl olduğunu değerlendirmiştir. Modern çağ, ölümü bir trajedi olarak algılarken, İslam ona ilahi bir anlam kazandırmıştır. Eser, Ahiret bilincinin kazandırdığı bakış açısının ve hemen ölecekmiş gibi yaşama bilincinin Müslüman tarafından ölümü trajedi olmaktan çıkararak tam aksine sevdirdiği düşüncesinden hareketle oluşturulmuş ve topluma ahiret bilinci anlatılmaya çalışılmıştır.

(7) Eser: **<u>Ecel Üzerine</u>**

Müellif: *Karadeniz, Osman*

Yayım: İzmir: Anadolu Matbaacılık,1992

Sayfa: 104s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eserde, ecelin tanımı, mezheplere göre ecel düşüncesi ve ecelin değişebilirliği mümkünmüdür, gibi konular açıklanmaya çalışılmıştır

(8) Eser: **Ölümden Sonra Diriliş**

Müellif: *Salih, Suphi*

Yayım: İstanbul: Kayıhan yayınları, 1992.

Sayfa: 250s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde cennet konusu işlenmiştir. İkinci bölümde, Cehennem konusu. Üçüncü bölümde, nimetlerin ve azapların ebediliği. Dördüncü bölümde, cennet ve cehennemde varlıkların şahıslaştırılması, mutasavvuflar. Beşinci bölümde, yeni tefsirdeki yorumlar adlı başlıklarda konular aydınlığa kavuşturulmuştur.

(9) Eser: **Dünya ve Ahiret Hayatı**

Müellif: *Oğuz, Muhammed İhsan*

Yayım: İstanbul: Oğuz Yayınevi, 1994.

Sayfa: 99s.

Orj. Dil: ***Osmanlıcadan Latinize***

Muhtevası: Hicri 1335 (1917) yılında kaleme alınan eserin aslı Osmanlıcadan Latinize olduğu için gelecek kuşakların bu eserden faydalanması düşünülerek sadeleştirilerek tekrar basılmıştır. İçeriği; Dünya hayatının ne olduğunu, nasıl değerlendirilmesi gerektiğini, Ahiret'te nasıl bir hayat yaşanacağını, cennetin nimet ve güzelliklerini anlatmakta bununla birlikte, inanç ve amel konularına da değinmektedir.

(10) Eser: **Dünya Ötesi Yolculuk**

Müellif: *Hatip, Abdülaziz*

Yayım: İstanbul: Gençlik Yayınları, 1994.

Sayfa: 319s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Dünya ötesi yolculuk adını taşıyan bu eserde ölüm ve sonrası, sonsuza uzanan bir yolculuğun hikayesi anlatılmaktadır. Bu eser, dünya ötesi yolculuğu, akli, ilmi izahlarını, sahanın uzmanlarının görüşlerine de yer vererek ele almıştır.

(11) Eser: **Kıyamet Yaklaşıyor**

Müellif: *Karakaş, Vehbi*

Yayım: İstanbul: Cihan yayınları, 1995.

Sayfa: 164s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Kıyamet ne zaman kopacak? Kıyametin vakti niçin bildirilmemiş? Deccal'ın günleri, deccal hadisi ve medeniyyet harikaları. İslamiyet tekrar hakim olacak mı? Kıyamet ve AIDS ve kadınlar, terör, doğum, hürriyet gibi konular ve sorular açıklanmaya çalışılmıştır.

(12) Eser: **İtikadi Açıdan Uzak ve Yakın Gelecekle İlgili Haberler**

Müellif: *Çelebi, İlyas*

Yayım: İstanbul: Kitabevi, 1996.

Sayfa: 208s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Kur'an ve Sünnet'in gelecek hakkında bildirdiği haberleri konu edinmiştir. İtikadi açıdan konuyu incelemiş, birbiriyle muhalif görünenleri yorumlamış ve bir sonuca varmaya çalışmıştır. Gelecek ile ilgili haberler insanoğlunun daima ilgisini çekmiştir. Bu konuda olur olmaz birçok görüş ortaya atılmıştır, eser bunları da göz önüne alarak konuyu belirli çerçeve dahilinde incelemiştir. Eserde geçen konulardan bazıları şunlardır; fiten, melahim, herc, Ye'cüc-Me'cüc, dabbetü'l-arz.

(13) Eser: **Ölümden Sonra Diriliş**

Müellif: *Mutlu, İsmail*

Yayım: İstanbul: Mutlu Yayınları, 1996.

Sayfa: 295s.

Orj.Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Öldükten sonra dirilmek aklen ispat edilebilir mi? Bu konuda Kur'an ne diyor. Haşir cismani mi Ruhani mi? Cesetler biranda nasıl dirilecek ?Haşir meydanı, nerededir? İlk kim dirilecek? Haşirde ameller nasıl tartılacak? Haşirde ne kadar beklenilecek? Hesapsız cennete kimler girecek? Araf ehli kimlerdir? Gibi soru cevap şeklindedir.

(14) Eser: **<u>Ölüm- Kabir- Kıyamet- Cennet- Cehennem</u>**

Müellif: *Bursalı, M.Necafi*

Yayım: İstanbul: Erhan yayın, 1996.

Sayfa: 400s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, ölüm ve sonrasına dönük konulara değinilmiştir. Belli başlı konular şunlardır, Kıyamet alametleri, sura üfleme, ölüm, Hz. Peygamberin hastalığı ve vefatı, kabir ziyareti, kabir alemi, öldükten sonra tekrar dirilnme, haşr, neşr, hesap,sırat köprüsü, şefaat, araf ve ehli, cehennem,cennet tek tek ele alınarak açıklanmaya çalışılmıştır.

(15) Eser: **<u>Ölüm Kıyamet Cehennem</u>**

Müellif: *Yalçın, Cavit*

Yayım: İstanbul:Vural yayıncılık, 1997.

Sayfa: 148s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eserde ölüm konusu işlenmiştir ve ölüm bir nevi insanın kıyametidir, bir alemden diğer bir aleme geçiş kapısıdır. Kıyamet ise evrenin ölümüdür. Eser bu üç konuyu ayrıntılı incelemiştir.

(16) Eser: **<u>Ölüm ve Ötesi</u>**

Müellif: *Şarani*; haz. Arif Pamuk

Yayım: İstanbul: Pamuk yayınları, 1997.

Sayfa: 144s.

Orj. Ad: Eserde belirtilmemiş.

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eserin içerdiği konulardan bazıları şunlardır; ölüm temenni edilemez, ölümü hatırlamak ve hazır olmak, kabir ve ahvali, kıyamet günü kulların durumu ve hesaplaşması, şefaat, cennetlikler,cehennem ve ahvali, deccal, mehdi, dabbet'ül arz meseleleri ve ölüm sonrası hayat ele alınmıştır.

(17) Eser: **Kur'an ve Kıyamet**
Müellif: *Yavuz, Ömer Faruk*
Yayım: İstanbul: Marifet yayınları, 1997.
Sayfa: 132s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, Kur'an' ın Kıyametle ilgili hususlarını ele almaktadır. Dört bölümden müteşekkildir. Birinci bölümde, Cahiliye devrindeki putperestliğin Kıyamet anlayışı, Putperestliğin Kur'an 'daki Kıyamet hususlarına karşı tepkisi ve Kur'an'ın bu meselede o toplumda oluşturduğu sosyal tesirler, İkinci bölümde, Kıyamet konusunun Kur'an'ın içindeki yeri. Üçüncü bölümde, Kur'an'a göre Kıyamet alametlerinin taksimi ve değerlendirilmesi incelenmiştir

1. 4. DİĞER ESERLER

(1) Eser: **Kader Nedir?**
Müellif: *Kırkıncı, Mehmed*
Yayım: İstanbul: Yeni Asya Yayınları, 1980.
Sayfa: 119s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, Kader ve kaza, kader ve adalet daha sonra da kulların fiilleri ile ilgili hak mezhepleri, batıl görüşleri mukayeseli olarak sunmuş ve kaderle alakalı bazı meseleleri açıklamıştır.

(2) Eser: **Kelâm İlminin Belli Başlı Meseleleri**
Müellif: *Taftazani, Ebu'l Vefa*; çev. Şerafettin Gölcük.

Yayım: İstanbul: Kayıhan Yayınları, 1980
Sayfa: 192s.
Orj. Ad: Eserde belirtilmemiştir.
Orj. Dil: ***Arapça***
Ek Giriş: Eb'ul Vefa Taftâzâni' den
Ek Giriş: Gölcük, Şerafettin

Muhtevası: Bu kitap beş bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde Kelâm ilminin doğuşu incelenmiştir. Bu bölümde, mevzuu, metodu, gayesi itibariyle bu ilmin tarifi verilmeye çalışılmıştır. Fıkıh usulü ve tasavvuf gibi felsefi rengi olan Şer'i ilimlerle Kelâm ilminin arasındaki ayırıma değinilmiştir, sonra Kelâm ilminin doğuşuna tesir eden amillerden bahsedilmiştir. Daha sonraki dört bölümde, mütekellimlerin problem olarak en bariz şekilde inceledikleri dört kelâmi meseleden söz edilmiştir. Bunlar: İmamet, Zat ve sıfatlar, Cebr ve İhtiyar, Akıl ve nakl meseleleridir. İmamet meselesi, Ehl-i Sünnete göre akaide dahil değildir, ancak Sünnet taraftarları bu konuyu Kelâm kitaplarına -Şiiliğe red mahiyetinde- sokmuşlardır. Nitekim bu kitapta, Hz. Peygamberin vefatından sonra etrafında doğrudan doğruya müslümanların ihtilaf ettikleri ilk mesele olduğu ve bu mesele etrafındaki anlaşmazlığın daha sonra Şiilik, Haricilik, Mürcie ve daha başka ilk fırkaların doğuşuna kadar gittiği, bu nedenle de tarihi yönden, müslümanların aralarında siyasi mücadele yaptıkları, fırkalara bölünmelerini icabettiren ilk mesele olduğu ifade edilmiş bunun daha sonra da itikadi boyutta tartışıldığı beyan edilmiştir. İmamet meselesi ikinci bölümde, Hariciler, Mürcie, Mutezile, Ehli Sünnet, Şiilik, İsna Aşeriyye (İsmailiyye, Zeydiyye) ye göre tek tek ele alınmıştır.

(3) Eser: **<u>Kelam İlmi: Giriş</u>**
Müellif: *Topaloğlu, Bekir*
Yayım: İstanbul: Damla Yayınları, 1981
Sayfa: 373s.
Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Kelam ilminin, İslam tarihi boyunca uyguladığı değişik metodları, bugün tatbik etmesi gereken metodu, başlangıçtan günümüze kadar bu ilmin sahası içinde meydana getirilen eserlerin özelliklerini, kelam ilminin mahiyeti ve önemini konu edinmiştir.Eserin İçeriği İki kitaptan oluşmaktadır. Birinci kitap, umumi bilgileri ihtiva etmektedir ve iki bölümdür. İkinci kitap, önemli İtikadi mezhepler başlığında altı

bölüm halinde incelenmiştir.Eserin sonundaki ekler kısmında, İmam Maturidi'nin Kitabu't-Tevhid'inden tercüme edilen örnek bir parça ile tekfir, kader, astronomi ve din konularını kısa fakat özlü işleyen telif-tercüme makaleler bulunnaktadır

(4) Eser: **Modern Dünyada İslam Vahyi**
Müellif: *Watt, W.M.*; çev. Mehmet S. Aydın
Yayım: Ankara: Hülbe yayınları, 1982.
Sayfa: 178s.
Orj. Ad:" İslamıc Revelation in the Modern World"
Orj. Dil: ***İngilizce***
Muhtevası: Eser, Yazarın akademik çalışmalarından ziyade, İslam karşısında takındığı şahsi tutumunu dile getirmektedir. Watt, İslam karşısında şahsi tutumunu şu şekilde dile getirmektedir: "Ben, bir anlamda, Kur'anın ilahi insiyatifin bir ürünü, dolayısıyla vahiy eseri olduğunu kabul ediyorum." Bu eserde Kur'an'ın vahiy eseri olduğu ve onun Peygamberin zihninin mahsulü olmadığına dair İslami görüş aynen benimsenmiştir. Watt, bütün bunları bir hristiyan olarak söylemekte ve böyle bir tutumun kendisini hristiyan olmaktan çıkarmayacağına inanmaktadır. Modern Dünyada İslam Vahyi'nin bir başka gayesi de Batılı ilim adamları tarafından İslam ve müslümanlar hakkında söylenen ve yazılan her şeyin arkasında kötü bir niyetin bulunmadığını göstermeye çalışmaktır.

(5) Eser: **Maturidiyye Akaidi**
Müellif: *Es- Sabuni, Nureddin*; çev. Bekir Topaloğlu
Yayım: Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1982.
Sayfa: 224s.
Orj. Ad: "el-Bidaye fi usuli'd-din"
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Maturidiyye Akaidi adı altında istifadeye sunulan eser, Hanefiyye ve Maturidiyye alimlerinden Buharalı Nureddin es- Sabuni'nin "el- Bidaye fi usuli'd-din" isimli kitabıdır. Klasik kelam kitaplarının hemen hemen bütün bahislerini ihtiva eden eserin müellifi kitabında, Ehl-i Sünnet ve Maturidiyye görüşlerini ispat ve izah ettikten başka tarafların fikirlerini de kısa ve öz olarak nakletmeye muvaffak olmuştur. Eser dört bölümde incelenmiştir.

(6) Eser: **Fıkh-ı Ekber**

Müellif: *İmam-ı Azam Ebu Hanife*; çev. Hasan Basri Çantay

Yayım: Ankara: D.İ.B.Y., 1982.

Sayfa: 426s.

Orj. Ad: “Fıkh-ı Ekber”

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, Allah’ın birliğine inanmanın esaslarını ve hangi şeylere itikat etmenin doğru olacağını bildirmektedir. Eser, aynı zamanda, “Ehl-i Sünnet” itikadının ilk temel bilgilerini barındırır.

.

(7) Eser: **Fıkh-ı Ekber**

Müellif: *İmam Azam*; çev.Yunus Vehbi Yavuz

Yayım: İstanbul: Çağrı Yayınları, 1984.

Sayfa: 480s.

Ek giriş: Aliyyül-Kari Şerhi

Orj. Ad: Eserin Orijinal adı aynıdır.

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, İmam Âzam’ın “Fıkh-ı Ekber” adlı kitabının şerhidir. Ehl-i Sünnet vel-cemaat inancını yeni baştan öğrenmek isteyenler için büyük bir kaynak teşkil etmektedir. Kitabı Aliyyül-Kâri şerh etmiş olup İmam Âzam’ın “el vasıyye” adlı kitabı ile diğer kitaplarda bulunan İmam Âzam’a ait düşünceleri bir araya getirerek ve Razi, Taftazani, Konevi gibi Ehl-i Sünnetçe tanınmış alimlerin fikirlerinden de istifade ederek şerh etmiştir.

(8) Eser: **Yeni Amentü Şerhi**

Müellif: *Kurtulmuş, Numan*

Yayım: İstanbul: Elif ofset; 1984.

Sayfa: 512s.

Ek Giriş: Büyük ilmihal

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Müslümanlığın temeli olan altı esas bu kitapta incelenmiştir. Eser, 117 bahis altında toplanmıştır. İman konularını anlaşılması kolay bir dille okuyucuya sunmuştur.

(9) Eser: **İslam**

Müellif: *Akseki, Ahmet Hamdi*; haz. Hasan Tahsin Feyizli

Yayım: Ankara: Nur Yayınevi, 1984.

Sayfa: 287s.

Ek Giriş: Fıtri, tabii ve umumi bir dindir

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, iman, küfür, mümin ve kafir hakkında hükümler ile vahy ve ilahi kitaplar hususundaki konuları içine almıştır.

(10) Eser: **Kur'an'da Hidayet**

Müellif: *Amuli, Cevadi*; çev. Said Okumuş

Yayım: İstanbul: İnsan Yayınları, 1984.

Sayfa: 182s.

Orj. Ad: Eserde belirtilmemiştir.

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, Kur'an'ı Kerim'in ayetlerinin insanlığı nasıl hidayete çağırdığını örneklerle ve bizzat peygamberimizin zamanında nasıl bir oluşum içerisinde insanların müslümanlığı kabul ettiklerini ve hidayete erdiklerini anlatmaktadır. Eser, aynı zamanda Kur'an-ı Kerim'in insanları, hidayete çağırırken kullandığı metotların neler olduğunu açıklamaya çalışmıştır.

(11) Eser: **Din Nedir ?**

Müellif: *Gürdal, Salih*

Yayım: İstanbul: Beyan Yayınları, 1984.

Sayfa: 108s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, özellikle İslamı tanımak isteyenlere ve genel anlamda dinin ne olduğunu anlamak isteyenlere evrenden ve insanoğlundan yola çıkarak mantıkî zeminde açıklamalarda bulunmuştur.Yaşadığımız dünya, gerçek yaratıcı kim, insanın yaratılışı,

insanın sorumluluğu, insanın “dini “, dinlerin çatışması, hangi dine inanıyoruz eserde geçen konulardır.

(12) Eser: **Ehl-i Sünnet’in En Meşhur Akaid Risaleleri**
Müellif: *(Haz.) Nar, Ali*
Yayım: İstambul: Fatih Gençlik Vakfı Yayınları, 1984.
Sayfa:469s.
Ek Giriş: İmam-ı Azam’dan Günümüze
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, İlk olarak kitabın hazırlanışındaki amiller nelerdir bunların üzerinde durmuş ve İkinci bahis olarakda İlmi Kelâm başlığında, Maturidi, Tahavi ve diğer belli başlı akaidcilere göre iman, amel konuları değerlendirilmiştir. Ayrıca Fıkh-ı Ekber gibi klasik eserlerde incelenmiştir.

(13) Eser: **Peygamberimizin Mucizeleri**
Müellif: *Yazıcı, Namık.*
Yayım: İstanbul: Ebru Yayınları, 1987.
Sayfa: 144s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, Peygamberimiz Hazreti Muhammed’i kadar tanıyoruz? O’nun izinde yürüdüklerini iddia eden müslümanlar ne kadar tanıyor? Sorularından hareketle ortaya konulmuştur. Peygamber efendimizin hayatını geniş bir şekilde ele alan eser, ayrıca peygamberimizin mucizelerinin üzerinde de önemle durmuştur.

(14) Eser: **Cinlerin Esrarı**
Müellif: *İmam-ı Şibli*; çev. Muhammed Ferşat
Yayım: İstanbul: Ferşat Yayınları, 1988.
Sayfa: 450 s.
Orj. Ad.: “Ahkamü’l- Mercan fi ahkami’l Can”
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Eser, Cin hakkında varid olan haberleri ve onlara taalluk eden hüküm ve eserleri bir araya toplayıp zikretmektedir. Ayrıca Cinlerle ilgili muhtemel soruların cevapları mevcuttur.

(15) Eser: **<u>İnsan ve Kader</u>**

Müellif: *Mustafa Sabri Efendi*; çev. İsa Doğan.

Yayım: İstanbul: Bayrak Yayıncılık, 1989.

Sayfa: 380s.

Orj. Ad: “Mevkıfu’l- Beşer Tahte-Sultani’l Kader”

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eserde yer alan önemli konulardan bazıları şunlardır; Kadere iman edildiği zaman, çalışmanın önemi kalmadığı şeklindeki düşünceye cevap. Allah’ın ezeli ilmini cebrin lehinde ve aleyhinde delil getirme. Mutezile’ye meyleden Muhammed Abduh, İmamu’l-Harameyn ve İbn Kayyim el-Cevziyye’nin görüşleri. Mevcut olmadığı için cüzi iradenin mahluk olmadığını söyleyen Maturidi alimlerin görüşleri. “Allah dilemedikçe, siz dileyemezsiniz” ayetini tefsir ederken müfessir Ebu’s Suûd’un görüşleri.

(16) Eser: **<u>İslamda İman Esasları</u>**

Müellif: *Aydın, Ali Aslan*

Yayım: İstanbul: Seha Neşriyat Yayınevi, 1990.

Sayfa: 350s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Yedi bölümden oluşan bu eserde, giriş bölümünü oluşturan dînî akîde konusu ve her biri ayrı bölüm halinde ele alınarak izah edilen Amentü’deki iman esasları yer almaktadır.

(17) Eser: **<u>En Güzel İsimler Onundur: Esmaü’l-Hüsna Şerhi</u>**

Müellif: *Numanoğlu, Cengiz*

Yayım: [Yayımlayan yoky.]:[Yayımlayan yok], 1990

Sayfa: 55s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eserde Allah’ın isimleri açıklanmıştır.

(18) Eser: **<u>İnsan ve Din</u>**

Müellif: *Songar, Ayhan*

Yayım: Ankara: D. İ. B. Y., 1990.
Sayfa: 96s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, İnsanlık tarihine bir bakış atmış ve insanın dinsiz olamayacağı gerçeğinden hareketle de evvela kainatı ve onun yaratılışını açıklamaya çalışmıştır. Allah'ın kainatı insan için, insanı da kendisine kulluk etmek için yarattığı noktasından başlıyarak insanın varoluş nedenlerini irdelemiştir.
(19) Eser: **Kelam İlmi ve İslam Akaidi = (Şerhu'l-Akaid)**
Müellif :*Taftazâni, Sa'due'd-din Mes'ud b.Ömer*; çev. Süleyman Uludağ
Yayım: İstanbul: Dergâh yayınları, 1991
Sayfa: 386, [86]s.
Ek Giriş: Şerhu'l akâid
Orj. Ad.: Şerhu'l Akaid
Orj.Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Şerhu'l akâid, İslam dünyasında en yaygın olan akâid- kelâm kitaplarının başında gelmektedir. Osmanlılar dahil olmak üzere bütün İslam ülkelerinde altı asırdan beri bu eser okutulmakta ve üzerinde çalışmalar yapılmaktadır. Bu tercümede, İslam akâidi konusunda bir bütünlük sağlama gayesiyle, selefiye, mutasavvıf ve filozofların görüşlerine dipnotlarda yer verilmiştir. Süleyman Uludağ, esere ilave edilen giriş kısmında akâid- kelâm tarihi, Taftazani ve Şerhu'l- akâid hakkında tatmin edici bilgiler ve açıklamalar vermeye çalışmıştır. Eserde, birinci bölüm; (Şerhu'l- Akâid) Kelâm İlmi ve Önbilgiler şeklindeki üç ana başlık altında dini hükümler ve ilimler, Kelam ilminin doğuşu, Eşyanın Hakikatı, Kainatın ve maddenin mahiyeti açıklanmaya çalışılmış, İkinci bölüm de ise; Allah'ın varlığı - Allah'a iman konularına değinilmiştir.

(20) Eser: **Vahiyden Kültüre**
Müellif: *Vatandaş, Celaleddin*
Yayım: İstanbul: Pınar Yayınları, 1991.
Sayfa: 366s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm, İslam toplumunun vahiyden kültüre geçiş şartları ana başlığında, fikri oluşum süreçleri, tarihi şartlar, siyasi birliğin kaybolması konuları incelenmiştir. İkinci bölüm, Kültür İslamı'nın oluşum süreçleri ve

temel dinamikleri ana başlığında, Kelam, felsefe, tasavvuf, fıkıh konuları geniş bir şekilde ele alınmıştır. Son bölüm, değişim sürecinde sosyal hayat irdelenmiştir.

(21) Eser: **Akaid ve Şeriat**
Müellif: *Şeltut, Mahmud*; çev. Muharrem Tan
Yayım: İstanbul: Yöneliş, 1991.
Sayfa: 246s.
Orj. Ad: Eserde belirtilmemiştir.
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Eser, insanlara doğru bir din anlayışını kazandırabilmek, Sünni ve Şia dünyası arasındaki kopukluğu giderebilmek amacıyla oluşturulmuştur. Tarih içinde oluşan hizip ihtilaflarından, felsefi-kelami tartışmalardan uzak kalmayı tercih ederek, İslam akaidini, gerek usuli bilgileri gerekse ibadet ve muamelatla ilgili konuları, Kur'an ayetleri ışığında ve Rasulullah'ın sahih olarak ulaşan örnek uygulamalarından aktarımda bulunmuştur.

(22) Eser: **Kelam Tarihi: (kişiler, görüşler, eserler)**
Müellif: *Gölcük, Şerafettin*,
Yayım: Konya: Esra Yayınları, 1992.
Sayfa: 281s.
Orj. Dil:***Türkçe***
Muhtevası: Eser, Kelam ilminin İslam'da dini ilimlerin temelini oluşturduğu görüşünden hareket ederek, çağlar boyunca bu ilme hizmet edenlerin gayretlerini, kısa kimlik, kişilik, görüş ve eserleriyle panaromik bir tablosunu vermeye çalışmıştır.

(23) Eser: **Fıtrat Üzerine**
Müellif: *Mutahhari, Ayetullah Murtaza*; çev. Ömer Çiçek
Yayım: İstanbul: Bengisu Yayıncılık, 1992
Sayfa: 156s.
Orj. Ad: Eserde belirtilmemiştir.
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Eser, altı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, konunun daha iyi anlaşılmasına yönelik olarak kavramların tanımları ile başlamıştır. Fıtrat ana başlığında

bağlantılı terimler açıklanmıştır. İkinci bölümde, insan ve fıtrat, insan ve bilgi, insan ve istekleri, fikri eğilimleri gibi konulara değinilmiştir. Üçüncü bölümde, İnsani değerlerin kökleri, insani değerlerin köklerinin değişmezliği, varoluşçuluk açıklanmaya çalışılmış. Dördüncü bölümde, Dinin ortaya çıkışı hakkındaki görüşler ve tenkitleri, Feurbach'ın görüşü, korku teorisi, Marksizmin görüşü ele alınmıştır. Beşinci bölüm, din fıtrattır ve Kur'an'da fıtrat konularını içerir. Altıncı ve son bölüm sorular ve cevaplar kısmına ayrılmıştır

(24) Eser: **Ehl-i Sünnet Akaidi**

Müellif: *Kotku, M. Zahid*

Yayım: İstanbul: Seha Neşriyat Yayınevi, 1992.

Sayfa: 299s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Ehl-i Sünnet Akaidi İle İlgili ana meseleler, Sevadü'l azamdan seçmeler, Fıkhu'l Ekber'den çeşitli bölümler, Ehl-i Sünneti küfre götüren meseleler, Şerh-i Emali'den seçmelerden oluşmuştur.

(25) Eser: **<u>İman Dünyası</u>**

Müellif: *Halis, İshak*

Yayım: İzmir: Işık yayınları,1992.

Sayfa: 188s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, beş kısımdan oluşmuştur. Birinci kısımda, Kur'anda kainatın yaratulışı ve bazı kevni hadiseler üzerinde durulmuştur.İkinci kısımda, İnsanın yaratılışı ve bazı hususiyetleri açıklanmıştır. Üçüncü kısımda, Hz. Peygamberin mucizeleri ve teknik gelişmeler. Dördüncü kısımda, muhtelif mevzular. Beşinci bölümde, hadisler ve tıp ....

(26) Eser: **<u>Kainatın Yaratılışı</u>**

Müellif: *Yılmaz, Faruk*

Yayım: İstanbul: Marifet Yayınları, 1992.

Sayfa: 312s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser beş bölümden oluşmuştur.. Birinci bölümde, evrenin yaratılışı, İkinci bölümde, İslam ışığında evren. Üçüncü bölümde Allah ve Evren. Dördüncü bölümde, islam ve Astronomi. Beşinci bölümde ise Kur'an ve Evren temaları ayrı ayrı ele alınarak incelenmiştir.

(27) Eser: **İlahi Kelamın Müdafaası Hadisler Işığında**
Müellif: *İmam-ı Buhari*; çev. Yusuf Özbek
Yayım: İstanbul: İz yayıncılık, 1992.
Sayfa: 413s.
Orj. Ad: "Halku ef'ali'l-ibâd"
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: İlim ehlinin Allah'ın kelamını değiştirmek isteyen kimseler hakkında söyledikleri, kulların fiilleri, hicretten sonra Araplaşma gibi konular ilk bölümde incelenmiştir. İkinci bölümde, "Sana rab tarafından indirileni tebliğ et." Kelâmı ezeliyi reddeden Cebriyye, Mutezile akımına karşı müdafaa yer almaktadır.

(28) Eser: **İman**
Müellif: *İslamoğlu, Mustafa*
Yayım: İstanbul: Denge Yayınları,1993.
Sayfa: 359s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, insanın yaratılma nedenlerinden biri olan iman konusu üzerinde durmuştur. İmansız bir din düşünülemeyeceğine göre insanın hayatını anlamlandıran bu konuyu açıklamak bu eserin gayesi olmuştur. Eser, beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm; İmanın tarihini vermiştir. İkinci bölümde, Tevhid: İnsanın gayesi konusu açıklanmıştır. Üçüncü bölümde; Nübüvvet: İnsanın tarihi konusuna değinilmiştir. Dördüncü bölümde; Ahiret: İnsanın istikbali. Beşinci bölümde; İman: insanın saadeti konuları tek tek ele alınmıştır.

(29) Eser: **Kitâbu'r Rûh**
Müellif: *İbn Kayyim el-Cevziyye*; çev. Şaban Haklı
Yayım: İstanbul: İz yayıncılık, 1993.
Sayfa: 186s.

Orj. Ad: “Kitâb Er- Rûh”

Orj. Dil: **Arapça**

Muhtevası: Ünlü alim İbn Kayyim el-Cevziyye, “Kitâbu’r-Rûh”ta, ruh hakkında her insanın sormadan edemeyeceği birçok soruya cevaplar vermeye çalışmıştır. Ruhlar ölür mü? Yoksa ölüm yalnız bedene mi mahsustur? Ruh ve nefis aynı şeyler midir? Yoksa birbirinden farklı mıdırlar? Ruh bir tane mi, üç tane mi? Gibi birçok soruya cevap veriyor ve ruhla ilgili meselelere izahat getirmeye çalışıyor.

(30) Eser: **Nesefi Akaidi Şerhi**

Müellif: *Nuru’l Arabi, Muhammed*; haz. Mehmet Serhan Tayşi

Yayım: İstanbul: M.Ü.İ.F.V.Yayınları, 1993.

Sayfa: 68s.

Orj. Ad: “Şerhü Akâ’idi’n-Nesefi”

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, Muhammed Nuru’l Arabi’nin “Akaid-i Nesefi” metnini öğrencilerine şerh etmesi ile daha sonradan öğrencileri tarafından kaleme alınmıştır. Eser, Nesefi akaidi şerhi, şerh-i ilm-i hal ve takrir ve yorumlar bölümlerinden oluşmaktadır.

(31) Eser: **İnsan ve İnsanüstü**

Müellif: *Ateş, Süleyman*

Yayım: İstanbul: Dergah Yayınları, 1993.

Sayfa: 184s.

Ek Giriş: Ruh, Melek, Cin, İnsan

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm giriş kısmıyla başlamıştır. Ruh nedir?, Melek, misal alemi, insanla beraber bulunan koruyucu Melekler bu bölümde konu edinilmiştir. İkinci bölüm, cin başlığında, cinlerin yapısı, cinlerin göklerden haber çalması alt başlıklarında incelenmiştir. Üçüncü bölüm, İnsan ve ruh ana başlığında, ölüler kendilerini ziyaret edenlerden haberdar olurlar mı?, ruhlar birbirleriyle buluşup görüşürler mi?, ruh da cesetle beraber ölür mü? Dirilerin yapmış olduğu ibadetlerden ölmüşlerin ruhları istifade eder mi? Gibi konulara değinilmiştir.

(32) Eser: **Şeytan Ayetleri Tartışması**

Müellif: *[Derleyen.] Kaynak Yayınları*

Yayım: İstanbul: Kaynak Yayınları, 1993.

Sayfa: 226s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, altı bölümde toplanmıştır. Birinci bölüm ve ikinci bölümde Aydınlık gazetesi eski başyazarı Aziz Nesin ve Genel yayın yönetmeni Ferit İlseer'in yazıları yer alıyor. Üçüncü bölümde "şeytan ayetleri tartışması" ile ilgili Diyanet İşleri başkanının ve İlahiyatçıların bu konu üzerindeki görüşleri; Dördüncü bölümde "şeytan ayetleri romanı üzerine" değerlendirmeler ve son söz yerinede Doğu Perinçek'in yazısı bulunmaktadır.

(33) Eser: **<u>Kur'an'a Göre Zulüm Kavramı</u>**

Müellif: *Ulutürk, Veli*

Yayım: Kayseri: İstişare yayınları, 1993.

Sayfa: 94s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, öncelikli olarak zulmün terimsel anlamını vermiştir. Eza ve fitne kelimeleri konuyla alakalı olarak incelenmiştir. Zulmün cahiliye anlayışındaki yeri ve Kur'an'ın bu anlayışı ortadan kaldırışı, zulmün çeşitleri, Kur'an'da zulüm olarak kabul edilen davranışlar sırasıyla açıklanmıştır.

(34) Eser: **<u>Esmâü'l-Hüsnâ Şerhi</u>**

Müellif: *Tatlısu, Ali Osman*

Yayım: İstanbul: Seha Neşriyat, 1993.

Sayfa: 280s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Esmaü'l Hüsna şerhi adıyla Allah'ın 99 ismini bildiren hadisi şerifi şerh etmek maksadıyla oluşturulmuş ve Allah'ın isimlerinin her birinin manası verilmiştir. Allah'ı bilmek O'nun isimlerinin ve sıfatlarının bilinmesi ile olur. Bu nedenle Esmâü'l Hüsna'nın anlaşılması için gayret sarfedilmiştir.

(35) Eser: **<u>Şualar</u>**

Müellif: *Said Nursi*

Yayım: İstanbul: Yeni Asya Yayınları, 1994.
Sayfa: 1.c.831-1152s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Kelam bahsi ile ilgili olarak eserin yedinci şua kısmında ayetü'l kübra risalesi mevcuttur. Burada Cenab-ı Hakkın varlığını isbat için kainattan çeşitli deliller sunulmuştur. On birinci şua kısmı ise, meyve risalesi bulunmaktadır. Burada da imana yönelik geniş deliler getirilmiştir.

(36) Eser: **Sözler**
Müellif: ***Said Nursi***
Yayım: İstanbul: Yeni Asya Yayınları, 1994.
Sayfa: 343s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Müellifin bu eserinde, iman, haşir ve ahiretin isbatına, Kur'anın mucizü'l beyan olduğuna, yaratışın hikmetine, meleklere iman bahsine, Esmaü'l Hüsna ile ilgili bir çok ayetin hakikatinin beyanına, tevhid-i hakiki hakkında yüz'e yakın ayetin tefsirine, kadere iman konusuna, hayır ve şerrin Allah'dan olduğunun isbatına, sahabeler bahsine, cennet ve cehennem konusuna, kıyametin nasıl vücud bulacağının, Şakk-ı Kamer mucizesinin akli ve mantıki delillerle isbatına yer verilmiş ve son olarak tevhidle ilgili otuz üç ayeti kerimenin tefsiri yapılmıştır.

(37) Eser: **Lem'alar**
Müellif: *Said Nursi*
Yayım: İstanbul: Yeni Asya Yayınları, 1994.
Sayfa: 1.c.579-827s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eserde Hz. Peygamberin nübüvvetini tasdike yönelik deliller; Şeytan, vesveseleri ve oynadığı rolün izahları; mutezile imamlarının "şer'in icadı" yorumlarına karşı cevaplar bulunmakta ayrıca küfür konusu, kainatın varoluşu ile ilgili olarak, tabiatçı, sebepçi ve kendi kendine icad oldu düşüncesinin izalesine gidilmektedir. Kitabın sonuna doğru ise Allah'ın Esmaü'l Hüsnası'nın izahı vardır.

(38) Eser: **Mektubat**

Müellif: *Said Nursi*

Yayım: İstanbul: Yeni Asya Yayınları, 1994.

Sayfa: 1.c.347-575s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, cehennemin nerede olduğu, ölüm hakikatinin bir nimet olduğu, keramet ve ikram, inayet ve istidraca dair bir kaideyi beyan, islam ve imanın farkını beyan, haşir meydanının nerede olduğu, Şeytanın vesvesesine karşı çareler, Şeytanların ve şerlerinin halk ve icadının şer olup olmadığı sorusuna cevap, ahir zamanda Hz İsa'nın nüzulü ve Deccal'i öldürmesi, kıyametin kopması, peygamberimizin üç yüze yakın mucizesinin beyanı, Allah'ın yaratmasının kolay olduğu, Esama'ül Hüsna'dan Rahîm, Kerîm, Vedûd'un işaret ettiği manaların izahı, mirac-ı nebevî'nin isbatı, Kur'an da ve sünnette geçen gayba imana yönelik hadiselerin isbatı gibi konulara yer vermiştir.

(39) Eser: **<u>Akıl ve İman</u>**

Müellif: *Hulisi, Ahmed*

Yayım: İstanbul: Kit-San, 1994.

Sayfa: 295 s.

Muhtevası: Eser, soru cevap tekniğiyle kaleme alınmıştır ve insanoğlunun aklına gelebilecek bir çok konudaki soruya cevap vermeye çalışmıştır. Eserde geçen sorulardan bazıları şunlardır; Nereye kadar akıl? Niçin, nasıl ve neye İman? Cinler niçin insanların düşmanı? "Sekerâtı mevt" nedir? Kader konusunun içyüzü... gibi konular aydınlatılmaya çalışmıştır.

(40) Eser: **Düşünce mirasımız: Eleştirel bir yaklaşım**

Müellif: Gazali, Muhammed.; çev. Harun Ünal.

Yayım: İstanbul: Şura,1994.

Sayfa: 328s.

Ek Giriş: Eleştirel bir yaklaşı

Orijinal Ad: "Turasuna el- Fikri fi Mizani'ş- Şer've'l-akl"
Orj. Dil: Arapça

Muhtavası: Eser, on bölümdür. Günümüz toplumunun dinden uzaklaşma nedenlerini ve bu nedenlerden kurtulma yollarını araştırıp gelecek kuşaklara ışık tutmaya çalışmıştır.

a) "Dini doğru tutmanız (Allah'ın bir tekliğine inanıp, dinin esaslarını yerine getirmeniz).

b) Onda ayrılığa düşmemeniz."(Şura: 42/13).

Ayetlerinin bir açılımı ve tefsiri niteliğindeki kitap, müslümanların kendi dini prensip ve şeriatleri etrafında birleşmeleri gereğinden hareketle ortaya çıkmıştır, dinden uzaklaşma toplumun içine nüfuz eder ve bir yara halini alır. Bu Yaranın teşhisinde ve tedavisinde düşünsel manada bizim mirasımız olan Kur'an'ın önemine değinilmiştir. Vahyin insana kemal ve olgunluk yolunu hazırladığı ve insana Allah'ın hakkını nasıl yerine getireceğini ve kendi haklarını nasıl koruması gerektiğini hatırlatır.

(41) Eser: **Çağdaşlık mı İnhiraf mı**

Müellif: *Yiğit, Yılmaz; Mehmet Ergene*.

Yayım: İzmir: Kaynak Yayınları, 1994.

Sayfa: VI; 326s

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, değişik konularda hazırlanan on bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, Peygamberlerin masumluğu (İsmet); İkinci bölümde, Cehennem azabının ebediliği meselesi; Üçüncü bölümde, Kuran kimin kelamı; Dördüncü bölümde, şefaat haktır; Beşinci bölümde, nesh'il Kur'an; Altıncı bölümde, İslam ve Ehl'i kitap; Yedinci bölümde, Abdeste ayakların yıkanması meselesi; Sekizinci bölümde, Rasulüllah'ın gayb bilgisi; Dokuzuncu bölümde, Yorumcunun Selefle alakalı mütalaaları; Onuncu ve son bölümde, Sahabi münafık olur mu? Gibi meseleler ayrıntılı olarak incelenmiştir.

(42) Eser: **Ehl-i Sünnet Cemaatinin İ'tikad-i Özellikleri**

Müellif: *El-Mısri, Muhammed Abdülhadi*; çev. Muhammed Emin Akın

Yayım: İstanbul: Guraba Yayınları, 1994.

Sayfa: 315 s.

Orj. Ad: "Mealim el- İntilaga el Kübra"

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, Kur'an'a ve salih sünnete dönmek, Kur'an ve sünneti bu ümmetin selefinin anladıkları ölçülerde anlamak, hayatın her sahasında Kur'an ve sünnete göre hareket edebilmeyi amaçlamak gayretiyle oluşturulmuştur. Müslümanların hayatlarına girmiş olan şirk, beşeri ideoloji, bidatlerden sakınmak, zayıf ve mevzu rivayetlerden sünneti arındırmak konuları üzerinde durulmuştur.

(43) Eser: **<u>İnsan ve Sırları</u>**

Müellif: *Hulusi, Ahmed*

Yayım: İstanbul: KİTSAN, 1994.

Sayfa: 157s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: İnsan ve Sırları adlı eser, yazarın diğer kitapları gibi birçok konudaki soruya cevap vermeye çalışmıştır. Konulardan bazıları şunlardır; Cehennem nedir ve nerededir? Beynin gerçek işlevi nedir? Kader nasıl ve nereye yazıldı? Beyinler nasıl programlanıyor?

(44) Eser: **<u>Ehl-i Sünnet'in Önemi</u>**

Müellif: *Bilim Araştırma Grubu*

Yayım: İstanbul: Vural Yayıncılık, 1994.

Sayfa: 215s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Ehl-i Sünnet ile ilgili meseleleri ele almıştır. Sünneti terketme tehlikesi, Rasulullah'a itaat ya da Sünnet'e tabiyet, büyük İslam alimleri ve Ehl-i Sünnet konusundaki görüşleri gibi konulara değinilmiştir.

(45) Eser: **<u>İslam Dininin Yasak Ettiği Batıl İnanışlar</u>**

Müellif: *Aktaş, Recep*

Yayım: İstanbul: Bahar Yayınları,1994

Sayfa: 78s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eserde, fal baktırmak, kitap açtırmak, sihir yapmak, göğüs muskası yazmak gibi halk arasındaki inanışlar, Kur'an ve Sünnet kaynaklı izahlarla değerlendirilmiştir.

(46) Eser: **<u>Esmaü'l-Hüsna</u>**

Müellif: *Oğuz, Muhammed İhsan*

Yayım: İstanbul: Oğuz Yayıncılık,1995.

Sayfa: 268s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Allah'ın isimleri tek tek ele alınarak izah edilmiştir.

(47) Eser: **<u>Akâid: İslam İnancının Temelleri</u>**
Müellif: Nesefi, Ömer; çev. Seyid Ahsen.
Yayım:İstanbul: Bayrak Yayınları, 1995.
Sayfa: 288s.
Ek Giriş: İslam İnancının Temelleri
Orj. Ad: "Akâid"
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Eser, İslam dininin inanç temellerini ortaya koymaktadır. Ömer Nesefi'nin "Akaid" isimli kitabını yeniden düzenleyerek şerh etmeye çalışmıştır. Allah inancı ve iman esasları konularının yanında, İslamın varlık telakkisi, bilgi telakkisi, Allah'ın isimleri, hilafet ve imamet mevzularından bahsedilmiştir.

(48) Eser: **<u>İman: İlim; Felsefe; Kur'an Işığında</u>**
Müellif: *Cisr, Nedim*; çev. Remzi Barışık.
Yayım: İstanbul: Kitabevi yayınları,1995
Sayfa: 503s.
Ek Giriş: İlim; Felsefe; Kur'an Işığında
Orj. Ad: Eserde belirtilmemiştir.
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Yazar, Allah'ın varlığını ve birliğini akıl ve vicdan yoluyla ispat etmeye çalışmıştır. Üslubu gayet açık ve sadedir. Eser ne roman havasında, ne de diğer klasik çizgidedir. Eski çağlardan beri daha çok filozofların benimsedikleri diyolog türünde yazılmış bulunuyor. Müellif bize anlatmak istediği şeyleri öğrencisine anlatıyor, kafamızı yoran veya anlaşılması güç olan hususları da öğrencisine sorduruyor. Böylece okuyucu diyologlarda bir bakıma kendisini buluyor. Bu da eseri düz anlatımdan daha tesirli kılıyor. Felsefi meselelerin bu derece kolay bir metodla anlatılması esere ayrıca değer kazandırmaktadır. Eser İnsan düşüncesini ilk devirlerinden yani milattan önceki dönemlerden alarak zamanımıza kadar merhale merhale inceleyen, kainat ve Allah görüşünü sade ve sade olduğu kadar edebi bir uslüp içinde ele alan ve bunu Kur'an ışığında senteze kavuşturan bir yapı taşımaktadır.

(49) Eser: **<u>Sorular ve Cevaplar</u>**

Müellif: *Oğuz, Muhammed İhsan*
Yayım: İstanbul: Oğuz Yayınevi, 1995.
Sayfa: 295s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, şüphelerin giderilmesine, kalbin huzura ermesine ilişkin beş soru ve beş cevapla başlamış ve bunu sorular ve cevaplar bölümü izlemiştir. Bu başlıklar altında, Allah'ın zikri, farz olan dört ibadet, taklidi, istidlali, tahkiki iman meseleleri, mezhepler, müctehidler, ictihatlar, şer'i deliller, müctehidler arasındaki görüş ayrılıkları, haktan sapan mezhepler ve gruplar, Ehl-i sünnet ve'l-Cemaat gibi konulara değinilmiştir.

(50) Eser: **Onun Güzel İsimleri**
Müellif: *Tura, M. Nusret* ; haz. Mehmed Emin Kılıç
Yayım: İstanbul: İnsan Yayınları, 1995.
Sayfa: 155s.
Orj. Ad: Esma-i İlahiyye
Orj. Dil: ***Osmanlıcadan Latinize***
Muhtevası: Sufiler ilahi isimleri (esma-i ilahiyye) alemin var oluşunun sebebi olarak görürler. Onlara göre ismin menşei sıfat, sıfatın menşei de zatıdır. O nedenle bu kitap Allah'ın varlığını ve birliğini anlamada onun yarattığı kainata bakarak ve isimlerinin tezahürlerini anlamaya çalışarak yardımcı olacağı düşüncesiyle Nusret Tura tarafından yorumlanmıştır.

(51) Eser: **Kur'an' da Keramet**
Müellif: Amuli, Abdullah Cevadi; çev. Hicabi Kırlangıç
Yayım: İstanbul: İnsan Yayınları, 1995.
Sayfa: 183s.
Orj. Ad: "Keramet Der Kur'ân"
Orj. Dil: ***Farsça***
Muhtevası: Eser, keramet sözcüğünü, belirli kişilere özgü bir özellik olarak görmenin dışında daha farklı yönden ele alarak, her insanı kuşatan bir yönüyle okuyucuya sunuyor. Keramet kelimesinin ilahi ikramı ifade eden bir yapı arz etmesi, sadece bazı kişilere özgü olmadığını her mümini ilgilendiren boyutunun olduğunu göstermesi

açısından önemlidir. Konu Kur'an perspektifinde ele alınmıştır ve insanın, iman ve takva ekseninde ne şekilde bu ikrama ulaşılacağının yolunu göstermektedir.

(52) Eser: **Kur'an Penceresinden İman; Amel; Hayat; Ahiret ve kainata Bakış**
Müellif: *Güngör, Mevlüt*
Yayım: İstanbul: Kur'an Kitaplığı, 1995.
Sayfa: 239s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, Fatiha suresinin anlam ve tefsiri ile başlamıştır ve konular, iman, amel ve kâinat şeklinde üç ana başlıkta ele alınmıştır. İman başlığı altında, altı iman esası açıklanmıştır. Amel başlığında, iman-amel bütünleşmesine değinilmiştir. Kâinat başlığında ise, Kur'an'ın kâinata bakışı değerlendirilmiştir. Eser, Asr suresinin tefsiriyle bitmiştir.

(53) Eser: **Kısaltılmış Tezkire-i Kurtubî**
Müellif: *Şa'rani, Ebu Abdurrahman Abdulvehhab b. Ahmed Ali el-Mısri*; çev. Hasan Tahsin Emiroğlu
Yayın: Konya: Tekin Yayınevi, 1995.
Sayfa: 318s.
Orjinal Ad: "Bittezkireti bi ahval'il-mevta ve umur'il-ahireti"
Orj. Dil: ***Arapça***
Muhtevası: Eser, "Ölüm-haşr-mizan-cennet ve cehennem, kıyamet-ahiret- ahir zaman alametleri" alt başlıklarından oluşmaktadır. Konular hadisler ışığında ele alınmıştır, hadislerin nereden alındığına da yer verilmiştir. Aynı zamanda eser, ahiret ve kıyametle ilgili hadislerin toplandığı bir eser hüviyetindedir. Kurtubi'nin tefsirinden sonraki en önemli eserlerinden biridir. Şarani bu eseri kısaltmıştır.

(54) Eser: **Hakikat Bilgisine Yükseliş**
Müellif: *Gazali, Ebu Hamid Huccetülislam Muhammed b. Muhammed*; çev. Serkan Özburun
Yayım: İstanbul: İnsan Yayınları,1995.
Sayfa: 176s.
Orj. Ad: "Mearic'ül-kuds fi medarici marifeti'n-nefs"

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, peygamber efendimizin “nefsini bilen, Rabbini bilir” ve “Nefsini en iyi bileniniz, Rabbini en iyi bileninizdir” hadislerindeki anlam çerçevesinden hareketle, insan ruhuna dair burhanların hülasasını vererek, onunun cisimlere ait sıfatlardan ari oluşunu, emri ve kevni yanını izah etmeye çalışmıştır. Ruhun kuvvetlerini ve askerlerini, ölümden sonra bekasının nasıl olacağını, aklın mertebeleri, kudsi aklın izahı, idrakin hakikati ve mertebeleri ve konuyla ilgili sorular ile bunların ilmi cevaplarını vererek okuyucu aydınlatılmaya çalışılmıştır.

(55) Eser: **Allah’ın Velileri ile Şeytan’ın Velileri Arasındaki Fark**

Müellif: *İbn Teymiyye, Ebu Abdullah Fahreddin Muhammed b. Hıdır*; çev. İ. E. Dal

Yayım: İstanbul: Birleşik Yayıncılık, 1995.

Sayfa: 202s.

Orj. Dil: ***Arapça***

Orj. Ad: El Furkan Beyne Evliyai’r-Rahman ve Evliyai’ş-Şeytan

Muhtevası: Orijinal ismi “El Furkan Beyne Evliyai’r-Rahman ve Evliyai’ş-Şeytan” olan bu eser, İbn Teymiyye’nin özelliği bakımından, en göze batan eserlerinden biridir. Eserde yazar, “Vahded-i Vücud” telakkisine şiddetle karşı çıkmış ve bu telakkide olanları “Mulhidlikle” suçlamıştır. Bu düşünceyi delilleri ile sapıklık olarak nitelendirmiş ve bu telakkinin önde gelenlerini ağır bir dille itham etmiştir.

(56) Eser: **Dünden Bugüne Şeytan ve Dostları**

Müellif: *Alagaş, Mehmed*

Yayım: İstanbul: İnsan yayınları, 1995.

Sayfa: 155s.

Orj.Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, şeytan ve dostlarını düşman bilmek, şeytanın yaklaşımı, şeytanın itirafları, şeytanın insana yanaşması Kuran perspektifinden değerlendirilmiştir. İkinci bölümde ise, insan, toplum ve şeytan, kitabın tahrif edilmesi, imanın tahrif edilmesi gibi konulara değinilmiştir.

(57) Eser: **Modern Dünyada Din**

Müellif: *Nortbourne, Lord*; çev.Şahabeddin Yalçın.

Yayım: İstanbul: İnsan Yayınları, 1995

Sayfa: 96s.

Orj. Ad: Eserde Belirtilmemiştir.

Orj. Dil: ***İngilizce***

Muhtevası: Eser, İnsanoğlunun din ile ilişkisi nasıl olmalıdır? Sorusundan hareketle yola çıkmış ve din, modernizm, Allah fikri, gelenek ve karşı gelenek, sanat: kadim ve modern, ben neyim? Gibi değişik konuları incelemiştir.

(58) Eser: **<u>Ruh, İnsan, Cin</u>**

Müellif: *Hulusi, Ahmed*

Yayım: İstanbul: KİTSAN, 1995.

Sayfa: 145s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, insanın aklına gelebilecek bir çok soruya cevap vermeye çalışmıştır. Bunlardan bazıları şu konulardadır; Ruh ve yapısı hakkındaki gerçekler, insanın yapısı hakkında bilgiler, melekler hakkında bilimsel açıklamalar, uzaylılar kimlerdir,gayeleri nelerdir?, Kur'an'a göre insanların ekseriyetinin cinlerin hükmü altında olduğu, bunun mahiyeti gibi bir takım sorulara eser cevap vermeye çalışmıştır.

(59) Eser: **<u>Kadere İman</u>**

Müellif: Mutlu, İsmail

Yayım: İstanbul: Mutlu Yayıncılık, 1995.

Sayfa: 264s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Dört bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde, Cebriye, Kaderiyye ve Mutezile'nin kader görüşü incelenmiştir. İkinci bölümde, Ehli Sünnet'in kader anlayışı ele alınmıştır. Üçüncü bölüm, Bediüzzaman ve kader başlığını taşımaktadır.Dördüncü bölüm de ise kader ile ilgili aktüel sorulara cevaplar verilmeye çalışılmıştır.

(60) Eser: **<u>İman ve İslam Atlası</u>**

Müellif: *Kısakürek, Necip Fazıl*

Yayım: İstanbul: Büyük Doğu Yayınları, 1995.

Sayfa: 97s.

Ek Giriş: Şekil, ruh-amel, hikmet

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Yazar, şekille ruhu, amelle hikmeti, meczetmek gayesiyle bu eseri oluşturmuştur. Yazar bunu yaparken de tebliğci olmaktan ziyade telkinci olmaya gayret ettiğini ifade etmiştir.

(61) Eser: **<u>Hadisler Işığında İman İslam İhsan</u>**

Müellif: *Hatip, Abdülaziz*

Yayım: İstanbul: Yeni Asya neşriyat, 1995.

Sayfa: 217s.

Rj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, onüç bölümden oluşmaktadır. Genel olarak, iman ve İslamın fazileti, imanın hakikati, mecazi olarak iman sayılan hususlar, iman ve İslam ile ilgili hükümler, iman ve İslam ile ilgili değişik hadisler, amelde ölçülülük, iyilik etmek, ecel ve amel gibi konulardan oluşur.

(62) Eser: **<u>İslam'da Varlık Düşüncesi</u>**

Müellif: *Izutsu, Toshıhıko*; çev. İbrahim Kalın

Yayım: İstanbul: İnsan Yayınları, 1995.

Sayfa: 213s.

Orj. Ad:" The Concept and reality of existence"

Orj. Dil: ***İngilizce***

Muhtevası: Eser, ilk olarak İslamda metafizik düşüncenin temel yapısını incelemiş daha sonra Doğu ve Batı Varoluşçuluğu, Vahdet-i Vücut üzerine bir tahlilde bulunmuş ayrıca sebzevari metafiziğin temel yapısını ve Vücud kavramı takikati bir araz mı? Konuları ve soruları aydınlatılmaya çalışılmıştır.

(63) Eser: **<u>İmam-ı Azam Ebu Hanife'nin İtikadi Görüşleri</u>**

Müellif: *Beyazzizade Ahmet Efendi*; çev. İlyas Çelebi

Yayım: İstanbul: M.Ü.İ.F.V., 1996.

Sayfa: 170s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eserde, İmam-ı Azam'ın Fıkh'ul Ekberinde değindiği kelamî mevzulara izahlar mevcuddur.

(64) Eser: **Ayetler ve Yetenekler**
Müellif: *Şahinler, Necmettin*
Yayım: İstanbul: Beyan Yayınları,1996.
Sayfa: 144s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser iki bölümdür. Birinci bölümde, ayet kelimesinden anlaşılması gerekenler açıklanmıştır. Muhkem ve müteşabih ayetlerin anlam boyutu, nesh, hz. Musa, hz. İsa, hz. Muhammed dönemlerine değinilmiştir. İkinci bölüm de, ayetleri tetkikteki şartlar üzerinde durulmuştur. İlim, iman, akıl, tefekkür, tezekkür, tefakkuh, ittika, istima, tevessüm, yakîn bunlardan bazılarıdır.

(65) Eser: **Dinlerde Yükseliş Motifleri ve İslamda Miraç**
Müellif: *Sarıkçıoğlu, Ekrem, Yavuz Ünal, Şinasi Gündüz*
Yayım: Ankara: Vadi Yayınları,1996.
Sayfa: 135s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, inanç sistemlerinde görülen benzer tasavvurlar arasında karşılaştırmalar yapmaktadır. İnsanın kutsalla ilgili yaklaşımlarının özünü oluşturan temel motifleri bir çok eski ve yeni inanç sisteminde rastlamak mümkündür, eser özellikle bu motiflerden biri olan miraç konusu üzerinde durmuştur. Çeşitli açılardan bu konuyu açıklamaya çalışmıştır. Eser üç bölümdür. Birinci bölümde, miraç (yükseliş motifi) ana başlığı altında, yükseliş şekilleri, yükseliş vasıtaları, yükseliş sırasında kullanılan objeler, yükseliş sebepleri konularına açıklık getirilmeye çalışılmıştır. İkinci bölüm, çeşitli miraç tasavvurları ana başlığı altında, eski Mezopotamya, eski Yunan, Yahudi geleneği, Sâbiîlik, Hermetisizm, İran geleneği, Hind geleneği yaklaşımları değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde, İslam'da İsra ve Miraç konusu ganiş bir şekilde ele alınmıştır.

(66) Eser: **Akıl ve İtikad: Kelam- Felsefe İlişkileri Üzerine Araştırmalar**
Müellif: *Kutluer, İlhan*

Yayım: İstanbul: İz Yayıncılık,1996

Sayfa: 270s.

Ek Giriş: Kelam-Felsefe İlişkileri Üzerine Araştırmalar

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, altı makaleden oluşmaktadır. Birinci makale; İslam Heresiografi tarihinden: İbnü'r-Ravendi'nin bir "Mülhid" ve "Dehri" olarak portresini içerir. İkinci makalede; Berâhime'den İbn Sina'ya: Nübüvvetin inkar ve ispatı süreci açıklanmıştır. Üçüncü makalede; Hayy ve Kamil: iki otodidakt'ın serüvenine değinilmiş. Dördüncü makalede; Teleolojinin dört terimi: gaye,nizam, inayet,hikmet izah edilmiştir. Beşinci makalede; Tabiat boşluktan nefret eder mi?: halâ kavramı etrafında kelâm-felsefe münakaşaları aydınlatılmaya çalışılmıştır. Altıncı makalede, bir bürokratın gözüyle kelâm ve felsefe konuları irdelenmiştir. Bu makaleler, özelde kelam-felsefe genelde ise akıl itikad ilişkilerini kollayan bir perspektif esas alınarak yazılmıştır.

(67) Eser: **<u>İslam Düşüncesinde Fetret Kavramı</u>**

Müellif: *Yurdagür, Metin*

Yayım: İstanbul: Marifet Yayınları,1996.

Sayfa: 72s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, bir peygamberin ölümü ile onun ardından gelecek olan bir başka Allah elçisinin zuhuru arasında hak dine davet ve ilahi tebliğ görevinin kesintiye uğradığı devreler ve özel olarak da Hz. İsa ile Hz. Peygamber arasında tebliğsiz geçen ara dönem anlamında kullanılan fetret konusu incelenmiştir. İlahi mesajın bütün insanlara ulaşabilmesi için tebliğ ve davetin önemini müslümanların kavraması açısından yardımcı bir eserdir.

(68) Eser: **<u>Ehl-i Sünnet Ve'l Cemaat'a göre Kitab'ül-Akâid</u>**

Müellif: *Haz. Müftüoğlu, Adem*

Yayım: Adıyaman: Menzil Yayınevi, 1996.

Sayfa: 456s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Ehli Sünnet alimlerinin akaidle ilgili eserlerinden meydana gelen bir Derleyenemedir. Akaidle ilgili temel kavramlar, alimlerin eserlerinden yararlanılarak bir araya getirilmiştir.

(69) Eser: **Kelam**

Müellif: *Gölcük, Şerafettin; Süleyman Toprak*.

Yayım: Konya: Tekin Kitapevi Yayınları, 1996.

Sayfa: 448s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Kelam ilminin bütün konularına kısaca değinmeye gayret edilerek hazırlanan kitap, klasik kelam kitaplarına bir örnek teşkil eder. Bir genel bilgiler ve malumat kitabıdır. Bununla birlikte, günümüz inanç problemleri dikkate alındığında, çağdaş kelamın konularının ne olması gerektiği hususunda ise işaretlerde bulunulmuştur.

(70) Eser: **Kelam Felsefesine Giriş**

Müellif: *Wolfson, Haryy Austryn*; çev.Kasım Turhan

Yayım: İstanbul: Kitabevi, 1996.

Sayfa: 144s.

Orj. Ad: “The Philosophy of Kalam”

Orj. Dil: ***İngilizce***

Muhtevası: Wofson’un orijinal adı “The Philosophy of Kalam” olan 800 sayfalık eserinin, giriş bölümünden ibarettir. Kitapta; Kelam terimi, Şehristanî ve İbn haldun’a göre Kelâm, İslam, Hıristiyan ve Yahudi ilahiyatının birbirlerini nasıl etkilediği ve birbirlerinden hangi unsurları aldıkları incelemiştir. Ayrıca, Kelam'ın herhangi bir problemi hakkında sahip olunan görüşlerin, düşünce tarihindeki yerini tespit etmeye gayret etmiştir.

(71) Eser: **Kur’an’ın Dört Temel Terimi**

Müellif: *El- Mevdudi, Seyyid Ebu’l A’lâ*; çev. Mahmut Osmanoğlu

Yayım:İstanbul: Özgün Yayıncılık, 1996.

Sayfa: 137s.

Orj.Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, İlah, Rab, Din ve İbadet terimlerinin Kur'an-ı Kerim'de nasıl ifade edildiği ve insanlar tarafından nasıl anlaşılması gerektiği üzerinde durmuştur.

(72) Eser: **<u>İnsan denen Mucize</u>**

Müellif: *Yakut, Ahmed*

Yayım: İstanbul: Gençlik yayınları, 1996.

Sayfa: 87s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Yazar eserde insanı tıp gözüyle incelemiştir. İnsanın şaşırtıcı, büyüleyici, ve düşündürücü özelliklerini ortaya koymaya çalışmıştır. Göz ve yapısı, dil özellikleri konulardan bazılarıdır.

(73) Eser: **<u>Herkese Lâzım Olan İmân</u>**

Müellif: *Halid-i Bağdadi, Mevlana*; çev. Kemahlı Feyzullah

Yayım: İstanbul: Hakikat Yayınları, 1996.

Sayfa: 464s.

Orj. Ad: "İ'tikâdnâme"

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, Dört bölümden oluşmuştur. İlk bölümde İman konusu incelenmiştir. İkinci bölüm, müslümanlık ve hrıstıyanlık başlığında, iki din çeşitli yönleri ile değerlendirilmiş ayrıca diğer dinlere inanıpta daha sonra müslüman olan kişilerin nelerden etkilendiklerine kısaca değinilmiştir. Üçüncü bölümde, Kur'an-ı Kerim ve Bugünkü Tevrat ve İnciller konusu, döerdüncü bölümde ise, İslam dini ve diğer dinler karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır.

(74) Eser**: <u>İslam akaidi</u>**

Müellif: *Kazancı, Ahmet Lütfi*

Yayım: İstanbul : Marifet Yayınları,1997

Sayfa: 287 s.

Ek Giriş: Akaid ve kelam dersleri

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, yedi bölümden oluşuyor. İman, Allah'a iman, meleklere iman, kitaplara iman, vahiy, peygamberlere iman, ahirete, kaza ve kadere iman konuları ayrıca hidayet ve dalalet, dua ve tevekkül konuları ayrı bölümlerde incelenmiştir.

(75) Eser: **Dini Müceddidler: Reformcular**

Müellif: *Mustafa Sabri Efendi*

Yayım: İstanbul: Sebil Yayınevi, 1997.

Sayfa: 333s.

Orj. Dil: ***Osmanlıcadan Latinize***

Muhtevası: Eser Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerinde yazılmış ve devrin aktüalitesine dayanan konuları bahis mevzuu etmiştir. Pek az bir kısmı hariç muhtevasındaki meseleler hala canlılığını muhafaza etmektedir. Fikir ayrılıklarının ayyukta olduğu o dönemde yapılan eleştirilere cevap niteliği taşır. Türk-Osmanlı hükümetinin yıkılma amilleri, İslamiyet'in hükümlerinde gözetilecek maksatlar, kaza ve kader inancı, ırkın musalebesi, örtünme meselesi, kitabın değindiği meselelerden bazılarıdır.

(76) Eser: **İslam'da Bilginin Temelleri: Emr Kitabı**

Müellif: *Kocabaş, Şakir*

Yayım: İstanbul: İz Yayıncılık, 1997

Sayfa: 222s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Kur'an'daki bazı kelimeler üzerine kavramsal bir çalışma, bir gramer çalışmasıdır. Yazar, amacın Kur'an'a yeni bir tefsir yeni bir yorumlama getirmek olmadığını bu inceleme ile Kur'an'ın belli bir alandaki kavramsal örgüsü içinde nelerin söylenebilir, nelerin de söylenemez olduğunu anlamaya çalıştıklarını ifade etmektedir. Ku'ran'da bir çok açıdan önemli olan yedi temel kavram (emr, kadr, izn, sahhara, sultan, akl ve ruh kavramları) incelenmiştir.

(77) Eser: **Makaleler**

Müellif: *Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi*; haz.Cüneyd Köksal, Murat Kaya

Yayım: İstanbul: Kitapevi, 1997.

Sayfa: 1.c./333s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Elmalılı Hamdi Yazırın yazmış olduğu makalelerden oluşmuştur, Hutbe-i peygamberi, Hz. Muhammed Aleyhisselam'ın dini İslam, Ahkamı İslam'ın taksim ve tasnifine bir nazar, tevbe, hayat ve ubudiyet, saadeti hakikiyye bunlardan bazılarıdır.

(78) Eser: **Temel Esaslar**

Müellif: *Hulisi, Ahmet.*

Yayım: İstanbul: Kit-San, 1997.

Sayfa: 148s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, namaz, oruç, zekat, hac ibadetlerinin önemi nedir ve bu ibadetlerin sırları neler olabilir, bu ibadetler yapılırken işin hakikatine ermişler acaba neler düşünüp, neler hisseDerleyener gibi sorulara cevap mahiyetinde yazılmıştır.

(79) Eser: **Bilim Açısından İmanın Altı Şartı**

Müellif: *Nurbaki,Haluk*

Yayım: İstanbul: Nesil Basım Yayın, 1997.

Sayfa: 144s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, imanın altı şartını bilim terminolojisi ile değerlendirmiştir. Eserdeki bazı konu başlıkları şu şekildedir; İlim Allah diyor, meleklerdeki güç ve enerji, UFO aldatmacası, Kur'an çağlara sesleniyor, peygamber Allah adına konuşur, genetik kartların hayata geçişi, mahkeme-i kübra ve ilahi kompüter, evren kadere tabidir gibi konulara değinilmiştir.

(80) Eser: **İslam'ın Esası**

Müellif: *Şehbenderzade Filibeli Ahmed Hilmi*; Sadeleştiren Adnan Bülent Baloğlu, Halife Keskin

Yayım: Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1997.

Sayfa: 216s.

Ek Giriş: Üss-i İslam

Ek Giriş: İslami Hakikatlere Dayalı Yeni Akâid İlmi

Orj. Ad: "Üss-i İslâm"

Orj. Dil: ***Osmanlıcadan Latinize***

Muhtevası: Osmanlı Devletinin son zamanlarında İslam uleması, batıdan gelen felsefe akımlarının tesiri ile sapık bir takım fikir ve cereyanları ber-taraf etmek üzere, özellikle İslami akidede bir takım yeniliklerin şart olduğu kanaati ile yeni kelâm denemelerine girişmişlerdir. İşte bu bağlamda, en çok dikkat çeken Yeni İlmi-i kelam akımı içerisinde eserleri ile öne çıkan birkaç şahsiyetten biri de Şehbenderzade Filibeli Ahmed Hilmi Efendidir. Üss-i İslam adlı bu eser, yaşadığı devirdeki mütefekkirlerin karşılaştığı problemleri yansıtması açısından önemlidir.

(81) Eser: **Akaid-i Emali ve Fıkhul Ekber Tercümesi**

Müellif: *Haz. Kaşeli, Ali Rıza*

Yayım: İstanbul: Enes kitabevi, 1997.

Sayfa: 316s

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Akaid-i Emali ve Fıkh-ı Ekber ismindeki kitaplar önemli itikad konularını ele almaktadır. Müslümanların bağlı bulundukları itikadi mezhepler üzerinde durmuştur. Maturidi ve Eş'ari mezhepleri incelenmiştir. Akaid-i Emali adlı çalışma Hasan Siracüddin Ali b. Osman el Evsi'nindir. İmam-ı Azam Ebu Hanife'nin Fıkhı Ekber adlı tevhid ilmiyle alakalı olan kitabını şiir şeklinde kaleme almıştır. Amacı Fıkh-ı Ekber'in daha kolay anlaşılmasına yönelik açıklamalarda bulunmaktır.

(82) Eser: **Kur'an'da İbadet Kavramı**

Müellif: *Karagöz, İsmail*

Yayım: İstanbul: Şule Yayınları, 1997.

Sayfa: 167s.

Orj.Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Kur'an'da ibadetin nasıl tanıtıldığını, "Allah'a ibadet" ile Allah'dan başkasına ibadetten ne kastedildiğini anlatmaya çalışmıştır. Eser, insanın yaratılış gayesinin işlendiği bir girişin ardından ibadetin sözlük ve terim anlamı, Allah'a ibadet ve Allah'dan başkalarına ibadetin anlamı, Allah'ın kullarına karşı tavrı ve kulların Allah'a karşı görevlerini anlatan bölümlerden oluşmaktadır.

(83) Eser: **<u>Düşünen İnsanlar İçin</u>**

Müellif: *Harun Yahya*

Yayım: İstanbul: Vural Yayıncılık, 1997.

Sayfa: 259s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser yedi bölümde incelenmiştir. İnsanların, Kur'an-ı asıl amacından çok farklı anlamlarda kullanmaları nedeniyle bu çalışmada, Kur'an ayetlerinin bizzat Kur'an-ı nasıl ifade ettiği ve insanların gerçekten ondan yararlanmaları için neler yapmaları gerektiği üzerinde durulmuştur. Birinci bölüm "Kur'an'da dikkat çekilen dört hayvan", İkinci bölümde "İnsan", Üçüncü bölümde "canlılardaki ibretler", Beşinci bölüm "son bilimsel bulgular ve Kuran", Altıncı bölüm "evrim teorisi", Yedinci bölüm "madde ve dış dünya" adlı konu başlıklarıyla çalışma okuyucuya sunulmuştur.

(84) Eser: **<u>Vesvese</u>**

Müellif: *Paksu, Mehmed*

Yayım: İstanbul: [Yayımlayan yok], 1997.

Sayfa: 138s.

Ek Giriş: Sebepleri ve Kurtuluş Yolları

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, vesvese konusunu işliyor. Vesvesenin en zor ve en çözümsüz tarafı, teşhis ve tedavideki çaresizliktir. Şu veya bu şekilde, az veya çok vesveseye kapılan insanlar, bunun şeytandan kaynaklandığını bilmedikleri gibi onunla mücadele etmeyi, kurtuluş yollarını, tedavi çarelerini ve ilacını da bilemiyorlar. Bir anlamda bu eser vesvese ile karşı karşıya kalan insanlara yardımcı olmak maksadıyla kaleme alınmıştır. Kitap yedi bölümden oluşuyor. Vesvese hastalığına yakalananları doğrudan alakadar eden "Birinci Bölümdür."

(85) Eser: **<u>Şirk</u>**

Müellif: Yalçın, Cavit

Yayın: İstanbul: Vural yayıncılık, 1997.

Sayfa: 65s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Şirkin tanımını yapmıştır ve Allah'a yapılan en büyük iftiranın şirk olduğu bu temelde büyük günahlardan biri kabul edildiği ve tarih sayfalarında insanın düştüğü şirkler nelerdir gibi konular irdelenmiştir.

(86) Eser: **Ateizm'den İnanca**
Müellif: *Arık, Emin*
Yayım: İstanbul: Marifet yayınları, 1997.
Sayfa: 252s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, ateizmden inanca geçişi sağlayacak delilleri içermektedir. Bu konuda hem İslam bilginlerinin hem de batılı bilim adamlarının kanaat ve görüşlerini, ilmi, akli, dini ve felsefi delillerini ortaya koymuştur.

(87) Eser: **İnsan ve İnsan Ötesi**
Müellif: *Arvasi, S. Ahmed*
Yayım: İstanbul: Burak yayınevi, 1997.
Sayfa: 144s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, İnsan ve Varlık başlığı altında, Objeler nasıl doğdu? Şuur nedir? Akıl, kaos, düzen, hürriyet, ilim, sanat ve dünya gibi bazı kavramlar ve sorular açıklanmıştır. İkinci bölüm, İnsan ve ahlak başlığında ise insanın ahlakı, ideal insan, hayvan gibi konulara açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

(88) Eser: **Kur'an Mucizeleri**
Müellif: *Nurbaki, Haluk*
Yayım: İstanbul: Damla yayınevi, 1997.
Sayfa: 117s.
Orj. Dil: ***Türkçe***
Muhtevası: Eser, Kur'anın benzersizlik mucizesi adıyla bir bölümle başlıyor ve Kur'an'ın bir takım mucizevi yanlarını ortaya koyuyor. Kur'an'ın matamatik mucizesi, Kur'an'ın fizik mucizesi, tıbbi mucizesi, muhtelif mucizeleri, kelam sırrı bunlardan bazılarıdır.

(89) Eser: **Evrendeki Mucize**

Müellif: *Nurbaki, Haluk*

Yayım: İstanbul: Damla yayınları, 1997.

Sayfa: 157s.

Orj.Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, gözlemler ve yorumlar adlı başlıktan oluşmaktadır.Evrene ve doğaya dayalı gözlemleri içerir. İkinci bölüm, Madde ışınlar ve ötesi. Üçüncü bölüm, Uzayın bilinmez sonsuzluğu. Dördüncü bölüm, insanın sırları. Beşinci bölüm, Evrenin muhteşem ahengi adlarını taşımaktadır.

(90) Eser: **Kader**

Müellif: *Gülen, M. Fethullah*

Yayım: İstanbul: Feza gazetecilik, 1998.

Sayfa: 225s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Kader konusunu birinci bölümde terminolojik yaklaşımla ve farklı yönleriyle ele almıştır. İkinci bölümde kader-kaza münasebeti incelenmiştir. Üçüncü bölümde, Kader İrade ve hidayet ilişkisi açıklanmıştır. Dördüncü bölümde, KaDerleyene ilgili sorulara cevaplar verilmiştir.

(91) Eser: **Kelamda Yenilik Arayışları**

Müellif: *Özervarlı, Sait*

Yayım: İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1998.

Sayfa:214s.

Ek Giriş: XIX. yüzyıl sonu- XX. yüzyıl başı

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: XIX. Yüzyılın sonlarında diğer bazı İslami ilimler gibi kelâmın da muhteva ve metodunu ıslah etme ve yenileme teklifleri yapılmaya başlanmıştır. Bu tekliflerin ortaya atılmasında İslam dünyasını etkileyen batılılaşma hareketinin ortaya çıkardığı akımlar ve giderek yaygınlaşan modern ilim anlayışının büyük rolü olmuştur. Bu çalışmada XIX. asrın sonlarında başlayan ve yeniliği hedefleyen kelam hareketi incelenmiştir.

(92) Eser: **Varlığın Metafizik Boyutu**

Müellif: *Gülen, M. Fethullah*

Yayım: Ankara: Feza Gazetecilik, 1998.

Sayfa: 286s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, iki cilttir ve toplamı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ruh, ikinci bölümde melek, üçüncü bölümde cin ve şeytanın varlığı ve mahiyeti konuları açıklanmıştır.

(93) Eser: **Makaleler II**

Müellif: *Yazır, Elmalılı Hamdi* ; haz. Cüneyd Köksal, Murat Kaya.

Yayım: İstanbul: Kitabevi yayıncılık, 1998.

Sayfa: 173s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Elmalılı Hamdi Yazırı'ın yazmış olduğu makalelerin devamı olan Makaleler II adlı kitap, siyaset-i medine, makale-i mühimme, 31 mart, rü'yet-i hilal mes'elesi gibi değişik konularda yazarın fikirlerini açıklamaktadır.

(94) Eser: **Seva'dül Azam Şerhi Selamül Ahkam**

Müellif: *Semerkandi, Hakimis; şarih İbrahim Hilmi bin Hüseynil Vefa*; çev. Ömer Atmaca

Yayım: İstanbul: [Yayımlayan yok], 1998.

Sayfa: 314s.

Orj.Ad: "Ereddü alâ eshabil hevâ el müsammâ kitabü sevâdil a'zam alâ mezhebi İmam Azam"

Orj. Dil: ***Arapça***

Muhtevası: Eser, İmam-ı Azam'ın eserlerinden biri olan Fıkhu'l Ekber'in bir devamı ve o çığırın ikinci temel taşı konumundadır. Yazar Hakimis Semerkandi'nin Sevadı Azamdan başka eseri yoktur. Fakat çok uzun yılların emeği ile oluşturulmuştur. Cemaleddin Afgani, Reşid Rıza, Muhammed Abdu gibi yazarların görüşlerine ve eserlerine reddiye olarak yazılmıştır.

(95) Eser: **Metafizik alem: Cinler**

Müellif: *Mirzaoğlu, Doğan*

Yayım: İstanbul: Zafer yayınları, 1998.

Sayfa: 141s.

Orj. Dil: ***Türkçe***

Muhtevası: Eser, Cinler insanlardan üstün mü? Bizim alemimize nasıl geçiyorlar? Cin Çarpması nasıl olur? Cinlerle evlenme olur mu? Cinler eşyaya tesir eder mi? 132 başlık altında Cinlerle alakalı, akla gelen sorulara cevaplar aranmıştır.

2. 1980-1995 YILLARI ARASI TÜRKİYE'DE YAYIMLANMIŞ KELAM İLMİ İLE İLGİLİ MAKALELER

KILAVUZ, Ahmet Saim. "Tekfir konusunda A.Saim kılavuzla bir konuşma." Konuşan, İsmail Kara. *Fikir ve Sanatta Hareket*. 7, 14 (4.80), 41-43.

NAR, Ali. "İslam (Ehl-i Sünnet) düşüncesinde üç yol." *Fikir ve Sanatta Hareket*. 7, 11/12 (1/2.80), 43-47.

TOPALOĞLU, Bekir. "Maturidiye akaidi üzerine Bekir Topaloğlu ile bir konuşma." Konuşan, İsmail Kara. *Fikir ve Sanatta Hareket,* 7, 11/12 (1/2.80), 40-42.

SARIKÇIOĞLU, Ekrem."Buda dininde mehdi inancı ve Buda'dan bir rivayet." *Atatürk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Derg*isi. 4 (1980), 77-90

GÖÇGÜN, Önder. "Namık Kemal de varlık meselesi ve Allah." *A.Ü.İ.İ.F.D.* 4 (1980), 241-247.

YÜKSEL, Emrullah."Eş'ariler ile Maturidiler arasındaki görüş ayrılıkları"*A.Ü.İ.F.D.* 4 (1980), 91-103.

DAĞ, Mehmet. "Kelam ve İslam Felsefesinde hareket kuramı" *A.Ü.İ.F.D.* 24 (1980), 221-248.

GARDET, Louis. "İslam (din ilimlei) içinde ilm-i kelamın yeri üzerinde bazı düşünceler." Çev., M.Sait Yazıcıoğlu, *A.Ü.İ.F.D*. 24 (1980), 609-619.

ÇUBUKÇU, İ. Agah. "Yaşayan Alavilik." *İslam İlimleri Enst.Derg*. 4 (1980), 67-78.
YALÇIN, Mikdat. "Modern İlim Işığında İman." *İslam İlimleri Enst. Derg*.4 (1980), 273-283.

FIĞLALI, ETHEM Ruhi. "Mezheplerin Doğuşuna Tesir Eden Sebepler", *AÜİFİİED,* 4 (1980), 115-131.

YAZICIOĞLU, M.Sait. “XV. ve XVI. yy.’da kelam eğitiminin tenkidi.” *İslam İlimleri Enst.Derg.* 4 (1980), 285-294

YAZICIOĞLU, M.Said. “XV. ve XVI. yy’da Osmanlı medreselerinde ilmi kelam öğretimi ve genel eğitim içindeki yeri.” *İslam İlimleri Enst. Derg*. 4 (1980), 273-283.

BURCKHARDT,Titus."Ehadiyet'in veçheleri" çev. Fahretttin Arslan, *Yönelişler*, 1, 9 (12 .81), 13-16.

IŞIK, Kemal. "Mutezilenin ilk kurtuluşu Vasıl B. Ata ve büyük günah meselesi." *A.Ü.İ.F.D*. 24 (1981), 337-357.

YAZICIOĞLU, Mehmet Said. "Eşğari'nin Hayatı", *AÜİFD*, 25 (1981), 457-476.

URALGİRAY, Yusuf. "İslamiyet'te İman" *Emel*. (5/6. 81), 1-3.

YEPREM, M.Saim.. " İrade hürriyeti ve İmam Maturidi" üzerine M.Saim Yepremle bir konuşma. Konuşan; İsmail Kara. *Fikir ve Sanatta Hareket*. 7, 23 (3.81), 29-35.

BOUAMRANE, Chilch. "İslam düşüncesinde insan hürriyeti problemi (Mutezile çözümü) tanıtan, M.Sait Yazıcıoğlu. *A.Ü.İ.F.D*. 24, (1981), 627-629.

URALGİRAY, Yusuf. "İslamiyet'te İman" *Emel*. 32, 126 (9/10.81), 7-9.

BAHÇECİ, Muhittin. “Ölüm ve Ötesi.” *Kayseri Kültür özel sayısı*. 1, 4 (7.81), 28-29.

GARDET, Luis. "İslâm Din İlimleri İçinde Kelam'ın Yeri Üzerinde Bazı Düşünceler", Çev. M. Sait YAZICIOĞLU, *AÜİFD*., 25 (1981), 609-619.

GARDET, Louis. "Hicri 330 yılından önce İslam'da din ve felsefe."çev., Mustafa Sait Yazıcıoğlu, *İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*. 5 (1982), 331-351.

GÖLCÜK, Şerafettin. "Kelami açıdan fiyat artış ve düşüşleri." *A.Ü.İ.F.D*. 5 (1982), 25-31.

URALGİRAY, Yusuf. "İslamiyet'te iman." *Emel*. 34, 133. (11/12. 82), 13-15.

FAHRİ, Macit. "İslam'da Allah'ın varlığının geleneksel kanıtları." Çev. Mehmet Dağ. *Ank. Ü.İ.F.D.* 25 (1982), 169-178.

VAJDA, Georfes. "Bazı Şia- İsna-aşeriyye yazarlarına göre Allah'ın görülmesi (Ruyetullah) meselesi." Çev. Sabri Hizmetli. *A.Ü.İ.F.D*. 25 (1982), 369-393.

ATAY, Hüseyin. "İlm-i Kelamdan Fahreddünü Razi'nin mevkufu ve muhasalın mukayeseli araştırması." *A.Ü.İ.F.D*. 26 (1983), 1-58.

HİZMETLİ, Sabri. "İtikadi İslam mezheplerinin doğuşuna içtimai hadiselerin tesirleri üzerine bir deneme." *A.Ü.İ.F.D.* 26 (1983), 653-680.

YAZICIOĞLU, Mehmet Sait. "Hızırbey ve Kaside-i Nuniyesi", *AÜİFD*., 26 (1983), 549-567.

KARLIĞA, Bekir. "İslam Düşüncesinin İlahi ve beşeri cephesi." *Diyanet Dergisi*. 19, 4 (10/12.83), 13-24.

AYDIN, Ali Arslan. "Peygamberlik ve Mucize." *Diyanet Dergisi*, 20, 1 (1/3.84), 27-29.Bibliyografya.

AYDIN, Ali "Ahlak ve iman.", *İslam*. 2, 13 (9.84), 8-9.

YURDAGÜR, Metin. "Esmaül hüsna ve bu isimlerin insan açısından önemi." *Diyanet Dergisi*, 20, 3 (7/9.84) ,43-50.

BUCAILLE, Maurıce. "Kur'an büyük Mucize." *İslam*. 1, 9 (5.84), 14-15.

DOĞAN, Lutfi. “Tevhid inancı.” *İslam*. 1, 10(6-84.), 40-41.

KARA, İsmail. "İnanılmaz bir inanç sözlüğü” [Orhan Hançerlioğlu' nun “İslam inançları sözlüğü” adlı eseri üzerine] *Tarih ve Toplum*. 17, (5.85), 61-64.

KABAKÇI, Ahmet. “Kaza ve Kader .“ üzerine sohbet. *Türk Edebiyatı*. 143 (9.85), 4-7.

TOPALOĞLU, Bekir. “Allah’ın Varlığı.” *Diyanet Dergisi*. 21,1 (1/3. 85), 3-10.

KÖPRÜLÜ, Fuat. “İslami ilimler tefsir, hadis, fıkıh, kelam ve felsefe, tarih ve coğrafya”. *Belgelerle Türk Tarih Dergisi.* 12 (2.86), 21-26.

ATAY, Hüseyin. “Musa b. Meymun’un Delaletul-Hairin adlı eserine göre İslam ilmi kelamını anlayışı.” *İslami araştırmalar*. 1 (7.86), 33-40.

YAZICIOĞLU, M.Sait. “İslam Kelamında önemli bir mesele istitaat.” *İslami Araştırmalar*. 1 (7. 86), 33-40.

İLHAN, Avni. "Takiyye Doğuşu ve Gelişmesi", *DÜİFD*., 2(1985), 157-175.

YURDAGÜR, Metin. "Ebu'l Muin En-Nesefi'nin Hayatı ve Eserleri", *Diyanet Dergisi*, c.21, 4 (1985), 27-43.

GÖLCÜK, Şerafettin. "Türkistanlı Bir Kelamcı: İmam Muhammed Pedevî", *SÜİFD*, 1 (1985), 1-8.

KARADENİZ, Osman. "Hasan El Basrî ve Kelamî Görüşleri", *DÜİFD*, 2 (1985), 135-136.

YAZICIOĞLU, Mehmet Said. "Maturidî Kelam Ekolünün İki Büyük Siması: Ebu Mansur Maturidî ve Ebu'l Muin Nesefî", *AÜİFD*, 27 (1985), 281- 298.

ERTÜRK, Sait. "İtikadda Mezhep Olur mu?", *İktibas Dergisi,*107 (1985), 25-26.

BAHÇECİ, Muhittin. “Allah’ın varlığını isbat eden manevi deliller.” *Erciyes Ü.İ.F.D.* 3 (1986), 251-267.

KIRBAŞOĞLU, Mehmet Hayri. "Ehlu's- Sünne Kavramı Üzerine Yeni Bazı Mülahazalar", *İslamî Araştırmalar Dergisi*, C.1, 1 (1986), 71-79.

YURDAGÜR, Metin. "Son Dönem Mutezilesinin En Meşhur Kelamcısı: Kadı El Cebbar Hayatı ve Eserleri", *MÜİFD*, 4 (1986), 117-136.

SIDDIKî, Bahtiyar Hüseyin. "Celeddin Devvanî" Çev. Emrullah YÜKSEL, *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 6 (1986), 175-180.

YÜKSEL, Emrullah. "Arif Aytekin'in Ebu Cafer et-Tahavî'nin Akidesi ve Selef Akidesindeki Yeri", *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 6 (1986), 235-247.

YÜKSEL, Emrullah. "Cevheretü't-Tevhid" *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,*6 (1986), 229-233.

YÖRÜK, İsmail. “İslam’da ruh tasavvuru.” *Atatürk Ü.İlah.F.D.* 7. (1986), 359-381.

ATAY, Hüseyin. “Kur’an’a göre İslam’ın temel kuralları” tanıtan; A.Vehhab Ecer. *Erciyes Ü.İ.F.D.* 3 (1986), 435-438.

YAZICIOĞLU, Mustafa Said. “İnsan fiili ve bir Kur’an-ı Kerim ayeti.” *A.Ü.İlahiyat Fak. Derg.* 28 (1987), 327-334.

AYDIN, Hüseyin. "İlim, Felsefe ve Din Açısından Yaratılış ve Gayelilik" *UÜİFD*., 2 (1987), 303-307.

ECER, A. Vehbi. "Türk Din Bilgini Maturidî'nin Tanınması", *Diyanet Dergisi*, c.23, 1 (1987), 12-17.

KILAVUZ, Saim. "Bişir b. Gıyaz. El- Merisî hayatı Görüşleri ve İslam Düşünce Tarihindeki Yeri", *UÜİFD.*, 2 (1987), 111-120.

YAVUZ, Yusuf Şevki. "Kadı Beyzavî", *MÜİFD*, 5-6 (1987-1988), 241-254.

DAĞ, Mehmet. "İmam El- Harameyn El- Cüveynî'de Nedensellik Kuramı", *OÜİFD.*, 2 (1987), 35-53.

YAVUZ, Yusuf Şevki. "İslam Kelamında Araz Nazariyesi" *MÜİFD*, 5-6 (1987-1988), 71-83.

AYTEKİN, Arif. "Fıkh-ı Ekber Risaleleri." *İlim ve Sanat*. 16 (11/12.87), 88-91.

TUNÇ, Cihat. "Kader ve Kaza Hakkında Düşünceler." *Erciyes Üniv İlahiyat F.D.* 4 (1987), 1-11.

KORLAELÇİ, Murtaza. "Maturidi'nin düşünceyle ilgili bazı ayetleri tefsiri." *Erciyes Ü.Sos.Bil.Enst.Derg*. 1,1 (1987), 129-147.

GÖLCÜK, Şerafeddin. "İnsan ve Kaderi." *Sakarya İlahiyat Fak. Derg.* 2 (1987), 13-50.

WOLFSON, Harry Austryn. "İbn Haldun'e göre Allah'ın sıfatları ve Kadr ." çev. Süleyman Toprak, *SA.Ü.İ.F.D.*. 2 (1987), 213-227.

GÖLCÜK, Şerafeddin. "Mevlana ve Tevhid akidesi." *Milli Mevlana Kongresi*. (II. Konya, 3-5 (1987), 273-280.

ÇELİK, İbrahim. "Kur'an'da haberi sıfatlar ve Mukatil b. Süleyman'a isnad adilen tesbih fikri.*" U.Ü.İlahiyat Fak.Derg*. 2, 2 (1987), 151-159.

İBRAHİM, Lütfi. "Allah'ın sıfatları hakkında Zamahşeri ve Beydavi arasındaki münakaşalar." Çev. Selahaddin Eroğlu. *A.Ü.İ.F.D*. 29 (1987), 303-312.

ÖZCAN, Hanefi. “Maturidi’ye göre hikmet terimi.” *İslami Araştırmalar*. 2, 6 (1.88), 42-46.

AYDEMİR, Abdullah. “Peygamberlik Allah elçiliği.” *Diyanet Dergisi.*24, 1(1/3.88), 57-80.

BARDAKOĞLU, Ali. “Hüsn ve kubh konusunda aklın rolü ve İmam Maturidi.” *Erciyes Üniv. İlahiyat Fak. Derg.* 4 (1987), 59-75.

CERRAHOĞLU, İsmail. "Ahmed b. Nasır El- Hamd'ın İbn Hazm ve Mevkıfuhu Mine'l İlahiyat İsimli Eserinin Tanıtımı", *AÜİFD*., 30 (1988), 355-358.

TOPRAK, Süleyman. "Akaid ve Kelam Derslerinin Öğretimi", *Din Öğretimi Dergisi*, 16 (1988), 65-67.

KARLIĞA, Bekir. "Din Felsefe İlişkisi ve İbn Rüşd'ün Din Felsefesi*", İlim ve Sanat Dergisi*, 20 (1988), 43-46.

CERRAHOĞLU, İsmail. "Ahmet b. Atıyye b. Ali El Gamidî'nin El Beyhakî ve Mevkıfuhu Mine'l İlahiyat İsimli Eserinin Tanıtımı", *AÜİFD*., 30 (1988), 359-361.

KIRCA, Celal. “Bir Ayetin Işığında Molla Hüsrev’de İman-amel münasebeti.” *Diyanet Dergisi*. 24, 1 (1/3.88), 37-46.

BİLECİK, Hayri. “Samiha Ayverdi ve İman Hayatımız” *Kubbealtı Akademi Mecmuası*. 17, 4 (10.88),75-80.”

YAZICIOĞLU, M. Sait. “Maturidi Kelamında insan hürriyeti meselesi.” *A.Ü.İ.Fak.D.* 30 (1988), 155-169.

TUNA, Saffet Murat. “Tanrı sorunu.” *Defter*. 6 (10/11. 88), 130-140.

GÖLCÜK, Şerafeddin. "İbn-i Sina'da felsefe kelam münasebeti." *S.Ü. Selçuk Derg*. 2, (1. 88), 125-133.

ÖZÇELİK, Osman. "İmam Maturidi (Mansur)" *Orman Mühendisliği*, 25, 8 (8. 88), 42-43.

ERDEM, Mustafa. "Cahız ve el-Muhtar Fi'r–redd Ala'n-nasara" isimli risalesi. *A.Ü.İlahiyat Fak. Derg*. Özel sayı. 31 (1989), 453-473.

KARLIK, Halil. "İslamın dünya ve ahiret anlayışı." *Diyanet Dergisi*. 25, 4 (10/12.89), 373-377.

KÖKSAL, Mustafa Asım. "Peygamberimiz Muhammed (s.a.s)'in tevhid akidesini yaşayışı." *Diyanet Dergisi* Özel Sayısı. 25,4 (10/12.89), 3-30.

MERT, Muhit. "Seyfuddin El-Amidi ve Hükümet Anlayışı" *Diyanet Dergisi* Özel Sayısı. 25, 4 (10/12. 89), 247-261.

BAĞÇECİ, Muhittin. "Gazali'nin kelam ilmine verdiği önem ve kelam metodu." *Erciyes Ü.İ.F.D*. 6 (1989), 147-165.

ES- Suyuti, Ebul'l Fadl Celaleddin Abdurrahman Ebu Bekir. "Tahricu Ehadis Şerhul Mevakıf fi İlmil Kelam Tahrik ve Talik." Çev. Yusuf Abdurrahman el-Maraşlı; tanıtan, Abdurrahim Güzel. *Erciyes Ü.İ.F.D*. 6 (1989), 327-334.

HASENEKOĞLU, İsmet. "Biyolojik Olayların Işığında Yaratılış ve Evrim Görüşlerinin Uzlaşma ve Ayrılma Çizgisi", *Yeni Ümit*, 3 (1989), 14-19.

BULUT, Mehmet. "Kelam İlmi Hakkında Bazı Düşünceler" *DÜİFD*. 5 (1989), 335-347.

TAYLAN, Necip. "İslam Düşüncesinde Felsefe Din Uzlaştırması Çabaları ve İbn Rüşd", *Bu Meydan Dergisi*, 2 (1989), 35-43.

KARADENİZ, Osman. “Yeni kelam araştırmalarında bazı problemler.” *Günümüz Din Bilimleri Araştırmaları ve Problemleri Sempozyumu*. (Samsun 27-30. 6.89), 1989, 461-464.

DOĞANAY, Mehmet. “Şeytan Ayetleri, Tanrı, şeytan ve insan.” *Yeni Düşün*. 29 (3.89), 24-26.

ÖZBEK, Durmuş. “Bugünkü Semavi ve İlahi Kitaplarda melekler ve özellikleri. “ *S.Ü.İlahiyat Fak. Derg*. 3 (1990), 297-330.

AYVALLI, Ramazan. “İmanın şubelerine Dair hadis üzerine.” *S.Ü.İlahiyat Fak.Derg*.3 (1990), 70-91.
ŞİMŞEK, M.Said. “Keramet.” *S.Ü.İlahiyat Fak.Derg*. 3 (1990), 105- 116.

TOPRAK, Süleyman. “İnsanın fiilleri konusunda Ma’turidi ve Eş’ari arasındaki ihtilaf.” *S.Ü.İlahiyat Fak.Derg*. 3 (1990), 165-186.

ÖZDEM, İlhan. “Aklın Işığında İnanç.” *Mimar Sinan*. 76 (6.90), 56-64.

SAKA, Şevki. “İman İnsana ne kazandırır? ” *Diyanet Dergisi*. 26, 4 (10/12.90), 33-49.

YÜKSEL, Emrullah. “Eş’ariler ile Maturidiler arasındaki görüş ayrılıkları.” *Atatürk Ü.İ.F.D.* 9 (1990), 1-11.

AYDIN, Mehmet Süleyman. "Fazlürrahman ve İslam Modernizmi", *İslami Araştırmalar Dergisi,* c.4., 4 (1990), 285-294.

HACIMÜFTÜOĞLU, Nasrullah. "Belağat İlminin Gelişmesinde Kelamcılar ile İslam Filozoflarının Rolü" *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 9 (1990), 215-237.

UYANIK, Mevlüt. "İslâm Kelamında Aristo Mantığının Sistematik Reddi" *Din Öğretimi Dergisi*, 25 (1990), 65-75.

YAKIT, İsmail. "Kur'an'da İnsanın Yaratılışı ve Evrimi, *Ufuk Çizgisi Dergisi*, 6 (1990), 8-15.

GÜLER, İlhami. “Fazl’ur Rahman’ın Kuran’ı yorumlama metoduna Kur’an açısından kelami bir katkı.” *İslami Araştırmalar* 5, 2 (4. 91), 92-99.

ÇAPAN, Pervin. “Yunus’un dilinde manevi ve mecazi anlamlarıyla Allah’ın isim ve sıfatları” *Milli Kültür özel sayı*. 80 (1. 91), 93-96.

DURAN, Recep. “Seyyid Şerif Cürcani’nin var olanların Dereceleri Risalesi.” *A.Ü.Dil Tarih Coğ.Fak.Derg*. 35, 2 (1991), 61-68.

İBRAHİM, Lütfi. “Allah’ın varlığı hususunda Maturidi’nin delilleri.” Çev. Emrullah Yüksel, *Atatürk Ün.İl.Fak.Derg*. 10, (1991), 202-207.

SİVAN, Emanuel. "İbn Teymiye: İslamî Devrimin Öncüsü", Çev. Rıdvan KAYA, *Dünya ve İslam Dergisi*, 5 (1991), 67-83.

HOURANİ, George F. "Cüveynî'nin Mutezilî Ahlakı Eleştirisi", Çev. Burhanettin TATAR, *OÜİFD*, 5 (1991), 213-225.

BAYRAKTAR, İbrahim. "Hadis İlmi ve Kelam", *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 10 (1991), 235-250.

AKBULUT, Ahmet. "İlk Devir Siyasî Olaylarının Müslüman Düşüncesine Etkileri", *İslamî Araştırmalar Dergisi*, c.5, 1 (1991), 38-44.

ERKILIÇ, Cavit. "İtikadda Ölçü", *Hak Söz Dergisi,*2 (1991), 10-12.

YILDIZ, Mustafa. "Mısırda İlmî Bir Toplantı: Kelam İlminde Yeni Gelişmeler", *Altınoluk Dergisi,*67 (1991), 37-41.

GÖLCÜK, Şerafettin. "El Musayere'den Bazı Tesbitler", SÜİFD., 4 (1991), 7-12.

YÜKSEL, Emrullah. “Buhari’de iman anlayışı.” *Atatürk Ü.İ.F.D*. 10 (1991), 1-8.

YÜKSEL, Emrullah. “Eş’ariler ile Maturidiler arasındaki görüş ayrılıkları.” *Atatürk Ü.İ.F.D*. 10, (1991), 16-20.

TEZAKUR, Hadi. ”Yahudilikte Tanrı inancı.” *Sos. Bil.Araştırma derg*. 1, 1 (11.91), 13-16.
ŞENTÜRK, Lütfi. “İman ve Küfür.” *Diyanet Derg*. 27, 4 (10/12. 91), 3-16.

CAN, Şefik. “Mevlanaya göre; Din, iman, küfür.” *Kubbealtı Akademi Mecmuası*. 21, 2 (4.92), 43-50.

AKBULUT, Ahmet. “Allah’ın takdiri kulun tedbiri.” *A.Ü.İ.F.D*. 33 (1992), 129-156.

el-EFENDİ, Abdulvahab. "İslamî Reformasyonun Lahor'dan Hartum'a Kadar Uzanan Seyri", Çev. Haluk ERSOY, *Dünya ve İslam Dergisi*, 10 (1992), 89-103.

DOĞAN, İsa. "İlk Fikir Hareketleri Üzerinde Bir Değerlendirme, *OÜİFD*, 6 (1992), 161- 171.

GOLDZİHER, İgnace. "İslamda İlm-i Kelam ve Tasavvuf", Çev. Süleyman TÜLÜCÜ, *Din Öğretimi Dergisi*, 34 (1992), 106-110.

AKDEMİR, Müslim. "Felsefî Açıdan M. Ali Aynî'de Felsefe ve Tasavvufa Bir Bakış", *Felsefe Dünyası Dergisi*, 6 (1992), 50-54.

IŞIK, Emin. “Din Hayatında irade meselesi.” *Türk Edebiyatı*. 229 (11.92), 44-45.

DOĞAN, İsa. “Zeyd b. Ali ve Kelami Görüşleri.” *Ondokuz Mayıs Ü.İlahiyat F.D*. 7 (1993), 137-153.

ÖZCAN, Hanifî. "Maturidî'ye Göre Dünya'nın Yaratılış Amacı, *Diyanet Dergisi*, c.29, 1 (1993), 17-21.

AKGÜN, Mehmet. "Materyalizm Karşısında İsmail Fenni Ertuğrul", *Türk Yurdu Dergisi,* 413 (1993), 17-20.

CEYLAN, Yasin. "Felsefe ile Tasavvuf Arasında Bir Düşünür olarak Gazalî", *Felsefe Dünyası Dergisi*, 8 (1993), 48-52.

YÜKSEL, Emrullah. "Erzurumlu İbrahim Hakkı'da Dinî ve Pozitif İlimler Birbirini Tamamlar" *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 11 (1993), 1-7.

HİZMETLİ, Sabri. "Kemaleddin İbn. Hümam es-Sivasî'nin Kitabu'l Nusayeresi ve İslam Düşünce Tarihindeki Yeri, *Diyanet Dergisi*, c.29, 3 (1993), 47-55.

HALLAQ, Wael B. çev.Bilal Kuşpınar, "İbn. Teymiyye'ye göre Allah'ın varlığı." *S.Ü. Sos.Bil.Enst.D*. 2 (1993), 135-153.

ÖLÇEN, Ali Nejat. "Mutezile Akımı ve Laikliğin Yeni Boyutları." *Balıkesir Barosu Derg.* 46 (6.93), 8-11.

GÖLCÜK, Şerafeddin. "Kelam Açısından İnsan." *İlim ve Sanat*. 37 (11.93), 6-9.

ÖZDEMİR, İbrahim. "Fazlurrahman ve Gelenek", *Yeni Dergi*, 2(1994), 89-90.

et- TANCî, Muhammed Tavid. "İslam'da Hilafet ve Mezheplerin Doğuşuı", *SDÜİFD*., 1 (1994), 25-68.

TÜMAY, İsmail. "Kelam İlmi ve Kelam Ekolleri", *Umran Dergisi,* 17-18-19 (1994), 30-35.

Macit, Nadim. "Eşğari'nin İlm-i Kelam Müdafası", *YÜİFD.* 1 (1994), 91-119.

KORLAELÇİ, Murtaza. "İbn Rüşd'e Göre Din Felsefe İlişkisi*", Felsefe Dünyası Dergisi,* 11 (1994), 11-19.

TOPALOĞLU, Nuri. "Beyhakî'nin Kitabu'l Kaza ve Kaderi", *DÜİFD*, 1 (1994), 301-317.

AYDIN, İbrahim Hakkı. "Gazali'nin Filozofları Tenkidinde Farabi'nin Yeri*", Felsefe Dünyası Dergisi*, 14 (1994), 26-35.

KARA, Necati. "Kur'an'da Gayb", *MÜİFD*, 1 (1994), 54-88.

ÇELEBİOĞLU, Amil. "Kültür ve Edebiyatımızda Allah Bir." *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*. 1 (1994), 39-57.

MACİT, Nadim. "Eş'arinin İlm-i Kelamı Müdafaası." *Yüzüncü Yıl Ü.İlahiyat F.D*. 1,1 (1994), 91-125.

KUTLUER, İlhan. "Bir Bürokratın Gözü İle Kelam ve Felsefe*", Bilgi ve Hikmet Dergisi*, 12 (1995), 181-182.

ÇUBUKÇU, İbrahim AGAH. "Eşğariliğe Yöneltilen Haksız Görüşler", *Diyanet Dergisi*, c.4, 3-4 (1995), 40-41.

KUTLUER, İlhan. "İslamcıların Felsefî Serüveni", *İzlenim Dergisi,* 19 (1995), 27-29.

ALTINTAŞ, Ramazan. "İlm-i Kelam Açısından İlerlemeye Farklı Bir Bakış" *Türkiye Günlüğü Dergisi*, 35 (1995), 110-115.

YILMAZ, Nusreddin. "İslam Düşüncesinin Tasavvuf ve Kelam Alanında Bir Krşılaştırma: Kelebazî ve Maturidî", *İÜİFD*, 1 (1995), 73-88.

UYANIK, Mevlüt. "19. Yüzyıl İslam Yenilikçilerine Göre İslam'ın Uygulanabilirliği Meselesi", Bilgi ve Hikmet Dergisi, 9 (1995), 104-109.

BİNGÖL, Abdülkuddüs. "İslam Düşüncesi ve İslam Felsefesi Üzerine*", Felsefe Dünyası Dergisi,* 15 (1995), 19-25.

CRİSTİAN, W.Troll. “Seyyid Ahmed Han (1817-1898) ve İlm-i Kelam’ın Ondokuzuncu yüzyılda yeniden Teşekkülü.” Çev. Şaban Ali Düzgün, *İslami Araştırmalar*. 8,1 (1. 95), 35-64.

AYDIN, Ali Arslan. “Tenasuh Akıdesi ve İslamdaki Hükmü.” *İlim ve Sanat*. 38 (5. 95), 90-93.

BİGİYEF, Musa Carullah. “İnsanların Akide-i İlahiyelerine Bir Nazar.” *İslami Araştırmalar* 8, 2 (1995), 122-132.

GARDET, Louise. “Peygamberlik.” Çev. Abdurrahim Güzel, *Erciyes Ü. Sos. Bil. Enst.Derg*. 6 (1995), 101-111

CİLACI, Osman. "İlimde gaye ile vasıtanın alakası üzerine", *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*,3 (1996), 21-27.

ALTINTAŞ, Ramazan. "Kelamî ayetleri anlamada okuma yöntemi*", Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* , 1 (1996), 103-111.

ALTINTAŞ, Ramazan. "İslam Düşüncesinde Tevhid ve Tefrika", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* , 1 (1996), 111-123.

SOYSALDI, Mehmet. "Kur'an-ı Kerîme göre Ahiret İnancı", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1 (1996), 43-67.

KARAMAN, Fikret. "Kelam İlminin doğuşu ve Mütekaddimin Dönemi problemleri", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1 (1996), 93-155.

KARAMAN, Fikret. "Rızık ve Kazanç anlayışı üzerine bir inceleme", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1 (1996), 155-179.

ERDOĞAN, İsmail. "İslâm Filozoflarına Göre Nübüvvet ve Mucize", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1 (1996), 429-449.

DUMAN, M. Zeki. "Vahiy Olayı ve Peygamber Efendimiz'in Vahiy Karşısındaki Durumu, *EÜİFD*., 9 (1996), 23-37.

ALTINTAŞ, Ramazan. "İslam Düşüncesinde Tevhid ve Tefrika", CÜİFD., 1 (1996), 111.

KARAMAN, Fikret. "Kelam İlminin Doğuşu ve Mütekaddimin Dönemi Problemleri" *FÜİFD*. 1(1996), 93-154.

KÖSE, Ömer Faruk. "İslam Düşüncesinin Yeniden Doğuşunda Efganî, Abduh ve İkbal'in Rolü", *Fecre Doğru Dergisi,*14 (1996), 15-19.

ÜZÜM, İlyas. "Sanatın İtikadî Boyutları", *Köprü Dergisi*, 55 (1996), 62-65.

BALOĞLU, Adnan Bülent. "Kelam ve Fıkıh", *Türkiye Günlüğü Dergisi*, 41 (1996), 89-94.

YARAN, Cafer Sadık. "Dinî Epistomolojide Eleştirel Akılcılık ve Tahkikî İman", *Ondokuz Mayıs İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 9 (1997), 217-239.

YASA, Metin. "Reenkarnasyon Beşerî Ruhun Ölümsüzlük Arzusunu Tatmin Edermi?", *Ondokuz Mayıs İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 9 (1997), 239-247.

SÜLÜN, Murat. "Vahiy, Nübüvvet ve Kur'an'ın Vahyediliş Aşamaları", *MÜİFD*., 11-12 (1997), 99-149.

ÇELEBİ, İlyas. "Kur'an-ı Kerimde İnsan-Cin Münasebeti*", MÜFD.,* 13-15 (1997), 167-199.

YURDAGÜR, Metin. "İslâm Düşünce Tarihinde Hatm-ı Nübüvvet Meselesi", *MÜİFD.,* 13-15 (1997), 303-313.

ÖZLER, Mevlüt. "Allahın Zatının Mahiyeti ve Aklen İdraki Meselesi", *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 13 (1997), 91-107.

BAŞÇI, Vahdettin. "Akıl ve Vahiy Yönünden Doğru Düşünme", *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 13 (1997), 209-223.

BAŞÇI, Vahdettin. "Bazı Dinî Konuların Yorumlanmasında Batınîlerle Gazalî Arasındaki İlişkilerin Değerlendirilmesi", *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 13 (1997), 223-231.

EDHEM, İbrahim Kemal. "Cinler ve Ruh Çağırma", *OÜİFD,* 9 (1997), 301-315.

ARUÇİ, Muhammed. "el-Esmâ ve's- Sıfat Fimâ Beyne Ulemâi's- Selef ve Ehli'l- İ'tizal", *İslam Araştırmaları Dergisi*, 1 (1997), 31-47.

UNUTMAZ, İrfan. "İslâm, Evrim ve Kopyalama", *Evrensel Kültür Dergisi*, 64 (1997) 48-50.

TUNÇBİLEK, Hasan Hüseyin. "Bakıllanînin Hayatı ve Bazı Kelamî Görüşleri", *HÜİFD.,* 4 (1998), 1-21.

YEŞİLYURT, Temel. "Gazalîye Göre Allahın İradesi", *HÜİFD,* 4 (1998), 187-200.

TUFFAHE, Ahmet Zeki. "Reenkarnasyon" Çev. Metin YASA- Mustafa TUNCER, *OÜİFD.*, 10 (1998), 445-455.

PESSAGNO, J. Merie. "Maturidî Düşüncede Kötülük Kavramının Kullanımları" Çev. Fethi Kerim KAZANÇ, *OÜİFD*, 10 (1998), 455-477.

YARAN, Cafer Sadık. "Bilimsel Nesnellik ve Teistik İnanç *OÜİFD*, 10 (1998), 125-141.

ANAY, Harun. " İslâm Düşüncesi Alanında Türkiye'de Yapılan Tezler", *Divan Dergisi*, 1 (1998).

ANAY, Harun. "Batı Felsefesiyle İlgili Türkiye'de Yapılan Tezler", *Divan Dergisi* 2 (1998), 117-240

3. SONUÇ

Bibliyografik çalışmaların, akademik araştırmalara kaynaklık etmeleri dolayısıyla bu tür çalışmaların önemi ve gerekliliği düşüncesinden hareketle, "1980'den günümüze Kelâm alanıyla ilgili Türkiye'de yayınlanmış matbu eserlerin ve makalelerin bibliyografyası" adıyla yaptığımız bu çalışma ile 142 kitap ve 1980-1998 yılları arasında yayınlanmış 193 makaleyi bir araya getirerek sistematik bir şekilde düzenlemesini yapmış olduk.

Eserlerin tanıtımını yaparken, şekil olarak tüm özelliklerini belirttik. Ayrıca ihtiva ettikleri konuları kısa ve öz olarak (muhtevalarını ifade edecek şekilde) zikrederek, eserler hakkında bilinmesi gerekli tüm bilgileri vermeye çalıştık. Makalelerin bibliyografik künyelerini de aynı amaçla kronolojik olarak sıraladık.

Kuşkusuz araştırma yapan herkesin gerek eğitim ve gerekse uygulama sırasında en büyük gereksinimlerinden biri, her an yararlanabileceği kaynak kitaplardır. Kaynak kitapların çoğalması bu alana dönük araştırmalarıda hızlandırır. Bu nedenle kelâm alanıyla ilgili çalışma yaparken tüm bunları dikkate almaya çalıştık.

Ülkemizde sözkonusu yıllar arasında yayımlanmış Kelâm İlmiyle alakalı olarak ele aldığımız eserlere göz attığımızda, Arapça (32 adet), İngilizce (5 adet) ve Farsçadan (1 adet) çeviriler yanında Osmanlıcadan Latinizedan (6 adet) Latinize edilmiş kitaplar önemli bir yer tutmaktadır. 1990 yılından sonra Kelamla ilgili eserlerde öncesine oranla bir yoğunluk gözlenmektedir. Bu eserlerin Uluhiyyet, Nübüvvet ve İman konularında yoğunlaştığı göze çarpmaktadır. Ayrıca, klasik kelam ve güncel kelam konuları da önemli bir yer tutmaktadır. Yaptığımız çalışmada baskı adetleri bakımından, güncel

meselelere cevap veren ve imanî konular içeren eserlerin ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Biz bu çalışmamızla bir araştırma kolaylığı sağlamaya gayret ettik. Dileğimiz bu alanda yapılacak çalışmalara yardımcı olmasıdır.

ÖZGEÇMİŞ

Murat KURT, 1970 yılında Adapazarında doğdu. İlk öğrenimini 1981 yılında Adapazarında, Orta öğrenimini 1988 yılında Adapazarı İmam-Hatip Lisesi'nde Yüksek öğrenimini ise, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde 1996 yılında tamamladı. 1998 yılından beri İzmit İmam-Hatip Lisesinde meslek dersleri öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.